National Library 56253
Gen. Acquisitions Section
OTTAWA, Ont. K1A 0N4

THIS PAPER WAS MAILED
TUESDAY, JULY 8, 1986

VABA EESTLANE

Second class mail
registration number — 1089.

VABADE EESTLASTE HÄÄLEKANDJA

ILMUB IGAL KOLMAPÄEVAL
JA REEDEL

Nr. 51 (3250) XXXV aastakäik | Kolmapäeval, 9. juulil 1986 — Wednesday, July 9, 1986 | Üksiknumbri hind 70 centi

Sel suvel tähistas Montreali eestlaskond Võidupüha ja Jaanipäeva Montreali läheduses asuvas K. Pruuli suvituspaigas. Pildil rahvatantsurühm „Kuppari" esinemas „Pruuli murul". Foto: M. Sultson

Suur valitsuse ümberorganiseerimine

Esmaspäeval, 30. juunil teostas peaminister Brian Mulroney oodatud valitsuse ümberorganiseerimise, mille olevat tinginud konservatiivide partei populaarsuse langus, kes näiteks Quebeci provintsis oli isegi populaarsuselt madalamal NDP-st.

Suureks üllatuseks oli senise peaministri abi ja kaitseministri Erik Nielseni valitsusest väljajätmine ja asendamine senise transpordiministri Don Mazankowskiga. Kokku jäid ametita kuus senist ministrit, kaheksa võeti juurde ja 19 paigutati uutele kohtadele. Selline valitsuse ümberorganiseerimine on suurim Kanada ajaloos ühes suuremaarvulises kabinetis, mis nüüd tõusis 40-le.

Tuntuimaist säilitasid oma kohad finantsminister Michael Wilson, välisminister Joe Clark ja tervishoiuminister Jake Epp. Muudatusist on märgitavamad kohtuminister John Crosbie paigutamine transpordiministriks, Flora Mac Donaldi immigratsioonist kommunikatsiooniministriks,

senine energiaminister Pat Carney viidi internatsionaalseks kaubandusministriks, kelle ülesannete hulka kuulub ka vabakaubanduse läbirääkimised USA'ga.

Mõneti üllatuslik oli endise Toronto linnapea David Crombie vabastamine indiaanlaste küsimuste ministrikohalt ja paigutamine mitmekultuuriministriks, millega loodetakse etnilistelt gruppidelt suuremat toetust. Senine mitmekultuuriminister Otto Jelinek jäi edasi ainult amatöörspordi ministriks. Crombie sooritas äsja pikema reisi N. Liidu põhjaaladel, et saadud eeskuju rakendada Kanada põhjaalade väljaarendamiseks.

Valitsuse sisekabinetti kuuluvad peaminister B. Mulroney, J. Clark, Flora MacDonald, J. Crosbie, Don Mazanowski, E. MacKay, J. Epp, R. Hnatyshyn, D. Crombie, R. de Cotret, P. Beatty, M. Wilson Pat Carney, B. Bouchard, M. Cote ja M. Masse.

Erik Nielsen oli valitsuse tugevam kaitsja parlamendis, kelle vallandamine tähendavat, et peaminister ise peab nüüd sama hakkama tegema.

Muudatustega loodab Brian Mulroney muuta kahanevat populaarsust enese ja konservatiivide partei vastu, eriti Quebecist, kust on valitud mitmed uued ministrid.

ÜLE TUHANDE SEEDRIORUL

Suviharja pidustused toimusid lämmatavas kuumuses

Kuigi seekordne, tavalisest madalam, osavõtt Seedrioru Suviharja peost oli kindlasti põhjustatud osaliselt suurpidustusist USA-s ja Kesk-lääne Eesti Päevadest Chicagos, hakkas juba reede pärastlõunal kogunema pidulisi Seedriorule ja videviku saabudes oli oruveerule tekkinud juba keskmine telklinnake.

Pidustuste ametlik algus oli laupäeval, 5. juulil pärastlõunase piduliku kontsertaktusega langenute mälestussamba juures.

Kontsertaktuse avas Seedrioru juhatuse liige August Jurs, kes mainis, et oleme leidnud enesele paiga Kanadas, kus me võime jätkata võitlust meie maa anastajate vastu ja kasvatada noorust eestluse vaimus paikades nagu Seedrioru. Lugupidamises ja tänutundes selle maa vastu järgnes Kanada hümn Tamara Norheim-Lehela ja Raimond Tralla esituses.

Õpetaja O. Gnadenteich oli oma palvuse aluseks võtnud apostel Pauluse kirja Efesose rahvale 6, 10—17, milles ta räägib võitlusest pimedate riikide ja valitsuste vastu. Ta kõneles meie rahva ühiseks tervikuks kujunemisest meie riigi ülesehitustöös, selle loomisel toimunud Vabadussõjas ja teistes võitlustes, kus langesid tuhanded. Ent sellele võitlusele meie maa eest lisandub võitlus oma usu pärast, kuna meil on tarvis teist liitlast, Jumalat, kuna ka usulises maailmas tuleb võidelda pimedusega ja pimedate valitsustega. Õpetaja palus, et Jumala Sõna oleks meie jalale lambiks, et me kartmatult ja loptusrikkalt Tema käekõrval oma eluteed ja võitlust jätkaksime.

Pärast A. Jursi sissejuhatavat sõnavõttu, milles ta ka tutvustas oma abilist teadustamisel, Karin Rammot, järgnes Võidutule süütamine E. V. aupeakonsul Ilmar Heinsoolt, kusjuures tseremoonia viidi läbi Toronto ja Hamiltoni võitlejate poolt Ü. Tamre juhtimisel. Aupeakonsul oma sõnavõtus andis põgusa ülevaate Võidupüha traditsiooni tekkimisest ja rõhutas Võidupüha traditsiooni jätkamise tähtsust võõrsil meenutamaks meie vabadusvõitlust ja helget iseseisvusaega — olemaks tunnistajaks, et me kunagi ei aktsepteeri meie maa anastamist N. Liidu poolt.

Eesti vabaduse eest võidelnute mälestamiseks deklameeris Karin Rammo laitmatult Marie Underi „Mälestus ja tõotus", naistrio koosseisus Aino Tera, Merike Koger ja Hilda Sepp laulis mälestuslaulu „Tuhanded jäljetud hauad" ning mälestussambale asetasid lilled ja pärja rahvariides lapsed ja kaks sõjaveterani.

Aktusekõnelejaks oli meie nooremapõlve EKN liige, endine Seedrioru kasvandik ja kasvataja Markus Hess. Oma kõnes käsitles M. Hess N. Liidu pidevat õõnestustööd maailmas ja tõstatas küsimuse: mida me saaksime teha selle vastu? Vastuse leidmiseks leidis ta olevat vajaliku analüüsida ajalugu, analüüsida tänapäevast olukorda ja meie kohta selles, määritleda meie relvad ja nende kasutamise.

Kõneleja vaatles Balti riikide ajalugu alates „Molotov-Ribbentropi" kokkuleppest ja sellega kaasunud sündmusist. Ta loetles rea lepingute rikkumisi N. Liidu poolt, mille esiletoomine meie vabadusvõitluses oleks meile abiks Lääne veenmises N. Liidu ebausaldatavuses. Kõneleja märkis, et vaatamata lääne meedia naiivsusele on N. Liidul tekkinud tõsine probleem oma plaanide realiseerimisel ja usalduse võitmisel ning selleks probleemiks oleme meie oma miljonite isiklike kogemustega kommunistlikust rezhiimist — need isiklikud ajalood ongi meie relvaks võitluses N. Liidu vastu. Meie kohuseks on seda relva jäägitult kasutada.

(Järg lk. 12)

TARTU INSTITUUT
310 BLOOR ST. WEST
TORONTO, M5S 1W4
Sissekäik: Madison Avenue — Spadina Jaam

Suvine loeng:

Prof. ILSE LEHISTE
Ohio State U.

RISTIKIVI:
„HINGEDE ÖÖ" VASTUVÕTT
siin ja sealpool.

Teisip., 29. juulil kell 19.30

KOHV ja KESKUSTELU

Kõik on kutsutud!

Eestis vaid 99 kirikuõpetajat, 143 kohta täitmata

Eestist põlvnenud R. Burchard Lieberg pidas Darmstadtis, Saksamaal loengu kirikute olukorrast Baltikumis. Tema poolt kogutud andmeil on kirikud saanud kohutavate kaotuste osaliseks. Eestis on 154 kirikust hävinenud 79, Lätis on 300-st hävitatud 132. Kirikumõisad on natsionaliseeritud, õpetajad põgenenud, küüditatud või tapetud.

Suure ohvrimeelsusega on hakatud korraldama kirikuelu ja kirikuid. Jutlustanud on sageli köstrid või eraisikud. Hiljem on asutatud Tallinnas ja Riias teoloogilised instituudid. Tartu Ülikooli usuteaduskond on asendatud ateismi instituudiga. Õppijad on loobunud tasuvamaist töökohtadest ja peavad kirikuõpetaja ametit, mis on vähese palgaga.

1976. a. määrus lubab usuliste rituaalide korraldamist. Aga usuline propaganda on keelatud, samuti igasugune koguduse töö. Igal kogudusel peab olema 20 liiget, kes vastutavad kirikuhoone ja õpetaja palga eest.

Eestis töötavat praegu 99 õpetajat. Täitmata on 143 kohta. Lätis on need arvud 94 ja 240. Eestis on olemas ka üks usuline ajakiri.

VES

Sven Olving Rootsi Akadeemia liikmeks

Göteborgi Chalmersi Tehnikaülikooli rektor, professor Sven Olving valiti Rootsi Teaduste Akadeemia Tehniliste Teaduste osakonna uueks liikmeks. Ta on Sigtuna Eesti Gümnaasiumi vilistlane, kes saavutanud rahvusvahelise maine teadlasena, kuuludes mitmete rootsi suurettevõtete juhatustesse teadusliku nõuandjana.

Usuteaduse Instituudi ettekannete sarjas

ROMAN TOI

loeng luterlikust koraalist

Peetri kirikus 10. juulil kell 7 õhtul

Kõik teretulnud

VABADE EESTLASTE HÄÄLEKANDJA

VABA EESTLANE

VÄLJAANDJA: O/Ü Vaba Eestlane, 1955 Leslie St. Don Mills, Ont. M3B 2M3

FREE ESTONIAN

PUBLISHER: Free Estonian Publishers Ltd. 1955 Leslie St. Don Mills, Ont. M3B 2M3

TEGEVTOIMETAJA: Hannes Oja. TOIMETAJA: Olaf Kopvillem

TOIMETUSE KOLLEEGIUM: Karl Arro, Heino Jõe, Olev Träss

TELEFONID: toimetus 444-4823, talitus (tellimised, kuulutused, ekspeditsioon) 444-4832 avatud esmaspäevast reedeni 9—3-ni

TELLIMISHINNAD Kanadas: ajalehe tariifiga aastas $57.—, poolaastas $32.— ja veerandaastas $17.—, kiripostiga lisandub postikulu — vastavalt $107.—, $57.—, $29.50.

TELLIMISHINNAD väljaspool Kanadat: aastas $77.—, poolaastas $42.— ja veerandaastas $22.—. I klassi posti ja lennuposti hinnad vastavalt — USA $111.—, $59.—, $31.—, mujal välismaal $136.—, $72.—, $38.—.

Aadressi muudatus $1.— — Üksiknumbri hind 70 c.

KUULUTUSTE HINNAD: üks toll ühel veerul: $5.00, esiküljel $6.—. Kuulutusi võetakse vastu nädala esimesse ajalehte kuni esmasp. homm. kella 10-ni ja nädala teise ajalehte kuni kolmap. homm. kella 10-ni. Väljaspool tööaega: Leida Marley 223-0080

Küüditamiste mälestusaktusest osalejad. Esimeses reas vasakult Eesti Vabariigi aukonsul Jaak Treimani abikaasa Jean Treiman, pr. Kalm, kandlemängijad Inge Kask ja Tiina Repnau, Leedu Seltsi esimehe abikaasa Lucia Mazeika, Leedu aukonsuli abikaasa pr. Cekanauskas ja Leedu konsul Vytautas Cekanauskas; teises reas Eesti Vabariigi aukonsul Jaak Treiman, klaverisaatja Jaak Kukk, aktusekõneleja Arne Kalm ja tema poeg, õp. Rein Neggo, Balti Vabadusliidu esimees Avo Piirisild, Läti Seltsi esimees Alfons Reins ja Leedu Seltsi esimees Antanas Mazeika. Pildilt puudub Eesti Seltsi esimees ja ürituse korraldaja Bernard Nurmsen. Foto: Viivi Piirisild

Ortega kirves leidis kivi

Poliitiline olukord ei muutu pinevaks mitte ainult Nikaraaguas, vaid kogu Kesk-Ameerikas pärast seda kui Ühendriikide Kongressi Esindajatekoda otsustas häälte vahekorraga 221:209 määrata Nikaraagua kommunistliku rezhiimi vastu võitlevatele partisaniüksustele n.n. contra'tele toetust 100 miljonit dollarit, millisest summast 70 *miljonit dollarit* läheb täies ulatuses sõjaliste jõudude organiseerimiseks ja nende relvastamiseks, kuna 30 miljonit dollarit on ette nähtud varustuse ja arstiabi muretsemiseks. Esindajatekoja otsust peetakse suureks võiduks president Reaganile, kelle ettepanekud contra'tele sõjalise abi andmiseks on Esindajatekoja poolt mitmel puhul varem tagasi lükatud, kuid kes on lakkamatult kommunistliku Nikaraagua ohtu Ühendriikidele allakriipsutanud kuni ta lõpuks võitjana välja tuli demokraatide kontrolli all olevast Esindajatekojast.

Reagani võit tundub üllatavana, kuna Nikaraaguas võimul olev marksistlik rezhiim on osanud endale mitte ainult Washingtonis vaid kogu Põhja-Ameerikas, kaasaarvatud Kanada, organiseerida suure toetajaskonna nii rahvamasside hulgas, kuid ka mõjukate poliitikute ja avaliku arvamuse mõjutajate ridades. Presidendi ülesanne Esindajatekoja oma selja taha saamiseks oli seda raskem, koja juhataja demokraat Thomas O'Neill oli mõjuvõimas contra'te abistamisaktsiooni vastane ja keelas president Reaganile isegi enne Esindajatekojas toimunud saatuslikku hääletamist kõnega esinemise, mis sundis presidenti televisiooni kaudu rahva ja rahvasaadikute poole pöörduma. Reagani viimane apell Esindajatekojale oli siiski niivõrd mõjuv ning tema põhjendused N. Liidu sillapea loomisest Nikaraaguasse niivõrd tugevad, et mõnigi tema endine vastane võttis oma senised seisukohad kaalumisele ning hääletas Reagani ettepaneku poolt.

Poliitilised ringkonnad Washingtonis — nii republikaanide kui ka demokraatide ridades — on veendunud, et Esindajatekoja otsus on erakordselt suure tähtsusega Kesk-Ameerikas seni pillerkaaritanud kommunistidele ja nende kaasajooksikutele lõa kaela panemiseks. Kui Nikaraagua marksistliku rezhiimi vastast võitlustegevust peeti seni piiratud sõjaks — president Reagani ja CIA sõjaks, siis nüüd on see juba Ameerika Ühendriikide sõda kõigi sõjalisest tegevusest tingitud konsekventsidega. Praegu ei ole veel selge, millised samme Ühendriikide valitsus hakkab astuma sõjaliste operatsioonide suurendamiseks Nikaraagua vastu ja kuidas Esindajatekoja poolt määratud 100 miljoni dollari suurust summat hakatakse kasutama, kuid üks on kindel — Ühendriigid hakkavad CIA organiseerimisel üha valusamalt Nikaraagua kommunistliku rezhiimi põidlakruvisid koomale keerama ning suurendavad kahtlemata käimasolevat ristisõda kommunismi vastu kogu Kesk-Ameerikas.

Nikaraagua kommunistlikule rezhiimile oli Esindajatekoja otsus kahtlemata suureks moraalseks tagasilöögiks ja halvaks üllatuseks. Nikaraagua president Ortegal ja tema ümber koondunud marksistlikul tuumikul, kel oli õnnestunud aastaid kogu läänemaailmale puru silma puistata ja Moskva sillapea varjamiseks liberaalset ja humaansetest ideedest kantud rezhiimi mängida, tuleb nüüd arvestada realiteetidega ja võitlustegevuse suuremisega. Isegi sellised manöövrid nagu Ühendriikide vastu kaebuse esitamine Haagi rahvusvahelises kohtus, ei suuda enam luua Ortega diktaatorliku rezhiimi ümber süütu kannataja oreooli, kuna ka pahempoolselt häälestatud läänemaailma vaatlejatele saab iga päevaga üha rohkem selgemaks, et Ortega selja taga kummitab Kremli hiiglaslik punane vari ja et N. Liit organiseerib endale vajalikku lähtealust kogu Kesk-Ameerika vallutamiseks ja bolsheviseerimiseks ning põhja ja lõuna suunas edasi tungimiseks.

Esindajatekoja otsuse tagajärjel tekkinud uue olukorra taustal kerkib kahtlemata küsimus, mida plaanitseb Moskva kui Ühendriigid survet Nikaraagua marksistliku rezhiimi kukutamiseks suurendavad. Seni olid Kremli plaanid Kesk-Ameerikasse oma sillapea rajamiseks arenenud erakordselt sujuvalt ja libedalt, kuid nüüd veeretati allamäge rullunud punalaviini pidurdamiseks ette tugevad tõkked. Kas võib oletada, et rahuapostli maski kandev Gorbatshov paljastab oma tõelise palge ja sekkub aktiivselt ja otseselt Nikaraagua võitlustesse või tõmbub ta delikaatselt tagasi, arvestades suurte kaugustega, sõjaga Afganistanis ja tõenäolise kaotusega. Pealegi oleks selline aktiivne sekkumine vastuolus Gorbatshovi praeguse välispoliitikaga, mis taotleb läänemaailmale rahu ja koostöö pakkumisega detente poliitika elluviimist.

Kui Nikaraagua saatus tõuseb kõigi eelduste kohselt lähemate nädalate ja kuude jooksul maailmasündmuste tulipunkti, siis ei saa kahe silma vahele jätta, et selles keerises on silmapaistev osa täita ka eesti kommunistil, Hiiumaalt pärit Vaino Väljas'el, kes toodi hiljuti Venetsueelast N. Liidu saadiku kohalt saadikuks Nikaraaguasse. Ajalugu näitab, et Moskva saadikutel on sellistel keerulistel aegadel välisriikides alati suur, vastutusrikas ja oluline osa täita. Sõjategevuse suurenemisega ei ole Väljas enam tagalas, vaid eesliinil ning nähtavasti on ta suutnud võita endale Kremlis nii suure usalduse, et ta teostab suure kommunistliku Venemaa ülesandel rahvusvahelisi ning kaugeleulatuva ajaloolise tähtsusega operatsioone.

Ronald Reagan on Ühendriikide presidendina teinud palju, et pidurdada Moskva kommunistliku rezhiimi edasitungi kogu maailmas. Seekord on ta pannud jala maha Kesk-Ameerikas ja lähem tulevik peaks näitama, millises suunas hakkavad sealsed sündmused arenema.

K. A.

Küüditamisaktus Los Angeleses

Uue aukonsuli Jaak Treimani esimene esinemine

Küüditamisaktust tähtistati rahvarohkelt LosAngeleses pühapäeval 15. juunil leedu kiriku seltskondlikes ruumides. Tänavu oli juhtimine eestlaste käes ning kohaliku Balti Komitee esimeheks Bernard Nurmsen.

Aktus algas Eesti, Läti ja Leedu lippude sissetoomisega ameerika veteranide Post nr. 405 poolt, millele järgnes Ameerika hümn. Õp. Rein Neggo mälestas palves neid paljusid, kes küüditati Siberisse ning palus, et meie riikidele jälle vabadus antakse ning Jumal hoiaks ka Ameerika president Reaganit.

Järgmisena tervitas komitee esimees Bernard Nurmsen,

võttes vastu Los Angelese linnanõukogu proklamatsiooni kuulutades 14. juuni Balti Vabaduspäevaks.

Linnanõukogu esimehe Michael Antanovichi pressi esindaja Dawson Oppenheimer märkis, et Antanovich on alati toetanud baltlaste ettevõtteid ja tema sooviks on et te räägiksite kommunismiohust oma ameeriklastest sõpradele.

Järgnevalt võttis sõna Balti Vabadusliidu esimees Avo Piirisild, lugedes ette president Reagani proklamatsiooni, kuulutades 14. juuni Balti Vabaduspäevaks. A, Piirisild, kes viibis 12. juunil Valges Majas Washingtonis, kui president alla kirjutas proklamatsioonile ütles, et president lubas alati toetada baltlasi, kuid tema sooviks on ka baltlaste toetus tõmale Kesk-Ameerika kommunismiohust puhastamiseks.

Leedu aukonsul Vytautas Cekanaukas ütles oma sõnavõtus, et leedulased kaotasid ühe viiendiku oma elanikest küüditamiste tõttu ja baltlased kokku miljoni. See on nõukogude kuritegu. Praegu on tuhanded baltlased vanglas.

Küüditamisaktus oli esimeseks ametlikuks välja astumiseks Eesti aukonsul Jaak Treimanile. Oma sõnavõtus ta märkis, et tähtsamad punktid baltlastele on inimõiguste rikkumised Balti riikides ja Nõukogude okupatsiooni mittetunnustamine.

Oleme olnud edukad selles suunas. Toimuvad kutsed ning kontaktid baltlastest poliitiliste esindajatega. Nii kutsuti president Reagani poolt Balti organisatsioonide esindajaid Valgesse Majja ning neile anti üle Balti Vabaduspäeva proklamatsioon.

Meil on head kontaktid Los Angelese linnanõukogu esimehe Michael Antanovichiga ning meil on Valges Majas USA presidendi assistent leedulane Linas Kojelis. Me hoiame alles oma kultuuri ja meil on oma kirik. Ka ameerika ajakirjandus on rohkem ja rohkem hakanud huvi tundma meie vastu. Viimasel ajal on artikleid olnud meist USA suuremates ajalehtedes. Ka valiti aukonsul Treiman komitee liikmeks kus otsustatakse, mis muudatusi tehakse kooliraamatutes. Nii tuleb õpperaamatutesse sisse võtta ka küüditamised Balti riikides. Kui niisugune informatsioon saadakse viia USA suurima osariigi koolidesse siis varsti järnevad ka teised osariigid.

Veel tervitasid Läti Seltsi esimees Alfons Reins ja Leedu Seltsi esimees Antanas Mazeika. Aktusekõnelejaks oli Arne Kalm, kes on olnud mitmete eesti kui ka Balti organisatsioonide liikmeks ning alustas Vabariiklaste Rahvaste Gruppide organisatsiooni Kaliforinias.

Arne Kalm ütles oma kõne alguses, et küüditamine puudutas teda isiklikult. Esimese vene okupatsiooni ajal reede, 13. juuni ööl 1941 aastal tulid venelased ja küüditasid mõlemad tema vanemad Siberisse. Tema ise pääses väikse lapsena õnne läbi. Nendel päevadel küüditati palju eestlasi, eriti haritlasi, kes olid võimelised mõjutama teisi. Pärast saksa okupatsiooni ajal saadi kätte NKVD dokumente, kus öeldi et küüditamiseks kasutati 2000 loomavagunit ja 96 prots. nimekirjas olnuist küüditati ning perekonnad lõhuti. 120.000 inimest tapeti 1940. aastal ja teise nõukogude okupatsiooni ajal surmati veel rohkem inimesi.

Mida saame meie teha praegu baltlaste kasuks? Meie oleme lii-

(Järg lk. 3)

Kommentaarid

**Kui kommunistide agendid Es
mese maailmasõja lõpufaasis rev
lutsiooni hakkasid ette valmistam
milleks nad võitlusest väsinud s
datid oma lakkamatu agitatsioon
ga üles kütsid, siis oli nende kõi
mõjuvõimsamaks loosungiks „R
hu, leiba maad." Pärast võlm
kindlustamist selle valelipu a
selgus, et hüüdlause ei maksa m
dagi. Kõik oli vale ja puhas pe
tus — kuigi sõjaline tegevus sak
laste vastu lõpetati, oli leiba nap
ning hiljem võeti ukrainlastelt v
givaldselt viimane leivaraasuk
Mis puutub maa andmisesse ma
ta talupoegadele, siis said komm
nistid siin hakkama ühe suuren
pettusemanöövriga — maa andn
sest maatameestele ei olnud jutt
gi, maa võeti ära ka nendelt, k
seda oli ning riik või õigemi
kommunistlik partei kraapis kõ
endale.**

**Maajagamise loosung on ko
munistidele alati üheks mõjuv
maks parooliks kui nad asuv
uute!e vallutamisretkedele. Maa
gamise juttu kuulsime ka Ees
1940. aastal Eesti Vabariigi hävi
mise ajal ja seda kuulutati sa
mustri järgi ka teistes Balti rii
des. Kuid nagu me teame, võt
punased pärast Teist maailma
da maad ära kõigilt Balti riiki
talupoegadelt — kaasaarvatud u
maasaajad, kellede toetust ko
munistidel oli vaja võimu ülev
misel. Kui võim oli kindlustat
visati uusmaasaajad põliste põl
meestega ühte patta, nende ma
kolhoseeriti ja paljud maasaajat
lõpetasid oma elupäevad Siberis**

**Praegu on maajagamise jutt
ga populaarne uuel vallutamisa
— Afganistanis. Seal andis pa
uus peasekretär Mohammed Na
hib hiljuti hoolikalt väljavalit
lääne ajakirjanikele jutuajami
mille Toronto ajalehe „Globe a
Mail'i" veergudel edasi andis l
Moskva korrespondent Lawre
Martin, kes oli ka üks Kal
jutuajamise jaoks väljavalitud
ne ajakirjanikest. Martin kirjut
et Afganistani kommunistid on
ga pahased lääne ajakirjand
pärast, kes ei andvat siinsetes a
lehtedes tõetruud ülevaadet Af
nistanis uue rezhiimi poolt rak
datud sotsiaalsetest reformidest.**

**Nendest sotsiaalsetest refor
dest tõstavad punased esiplaa
maareformi, mille alusel suurm
pidamised olevat likvideeritud
maa jagatud 330.000 maatameh
Teiseks rõhutatakse võitlust ki
oskamatuse vastu. Edus
mud siin olevat tohutud, k
enne kommunistliku rezhiimi l
testamist oli Afganistanis kirja
kajaid olnud 10 protsenti ela
konnast, kuid nüüd olevat ne
arv tõusnud 30 protsendile.**

**Lawrence Martin annab
kommunistide jutud edasi n
mingisugused suursaavutused.
peaks teadma, et punaste ma
form ei kujuta endast midagi m
kui ajutist poliitilist manöö
mille lõppeesmärgiks on kogu
riigistamine ning kolhooside ja
hooside moodustamine. Mis pu
kirjaoskamatuse vastu võitlem
siis tuleb meeles pidada, et
osa uusi kirjaoskajaid on Afga
tani noored, kes viiakse Vene
le koolidesse, kus neile mitte a
lugemist ja kirjutamist ei õpe
vaid niikaua nende ajusid pest
kuni neist saavad õigeuskliku
Moskvale truualamlikud kom
nistid.**

**Kuid läänes on alati leid
lehemehi, kes tahtlikult või su
naiivsusest kommunistide p
gandajutud lääne ajakirjand
edasi annavad ning seega kom
nistlikku liikumist teenivad.**

**Vähesed kanadalased on te
kud, et Kanadas tegutseb min
gusel kujul kommunistlik p**

Eesti Vabariigi aukon-
ängijad Inge Kask ja
eedu aukonsuli abikaa-
ses reas Eesti Vabariigi
ja Arne Kalm ja tema
d, Läti Seltsi esimees
puudub Eesti Seltsi esi-
Foto: Viivi Piirisild

hapäeval 15. juunil lee-
ste käes ning kohaliku

ovichiga ning meil on Valges
USA presidendi assistent
ne Linas Kojelis. Me hoia-
les oma kultuuri ja meil on
irik. Ka ameerika ajakirjan-
rohkem ja rohkem haka-
uvi tundma meie vastu. Vii-
ajal on artikleid olnud meist
suuremates ajalehtedes. Ka
aukonsul Treiman komitee
ks kus otsustatakse, mis
atusi tehakse kooliraamatutes.
eb õpperaamatutesse sisse
ka küüditamised Balti riiki-
ui niisugune informatsioon
se viia USA suurima osarii-
lidesse siis varsti järnevad ka
osariigid.
tervitasid Läti Seltsi esi-
Alfons Reins ja Leedu Seltsi
s Antanas Mazeika. Aktuse-
jaks oli Arne Kalm, kes on
mitmete eesti kui ka Balti
satsioonide liikmeks ning
s Vabariiklaste Rahvaste
ide organisatsiooni Kalifor-

ne Kalm ütles oma kõne al-
et küüditamine puudutas te-
likult. Esimese vene okupat-
ajal reede, 13. juuni ööl
aastal tulid venelased ja
tasid mõlemad tema vanemad
sse. Tema ise pääses väikse
a õnne läbi. Nendel päevadel
tati palju eestlasi, eriti harit-
kes olid võimelised mõjutama
Pärast saksa okupatsiooni
adi kätte NKVD dokumen-
s öeldi et küüditamiseks ka-
2000 loomavagunit ja 96
nimekirjas olnuist küüditati
perekonnad lõhuti. 120.000
st tapeti 1940. aastal ja tei-
õukogude okupatsiooni ajal
ati veel rohkem inimesi.

da saame meie teha praegu
tlaste kasuks? Meie oleme lii-

(Järg lk. 3)

Kommentaarid

Kui kommunistide agendid Esimese maailmasõja lõpufaasis revolutsiooni hakkasid ette valmistama, milleks nad võitlusest väsinud soldatid oma lakkamatu agitatsiooniga üles kütsid, siis oli nende kõige mõjuvõimsamaks loosungiks „Rahu, leiba maad." Pärast võimu kindlustamist selle valelipu all selgus, et hüüdlause ei maksa midagi. Kõik oli vale ja puhas pettus — kuigi sõjaline tegevus sakslaste vastu lõpetati, oli leiba napilt ning hiljem võeti ukrainlastelt vägivaldselt viimane leivaraasuke. Mis puutub maa andmisesse maata talupoegadele, siis said kommunistid siin hakkama ühe suurema pettusemanöövriga — maa andmisest maatameestele ei olnud juttugi, maa võeti ära ka nendelt, kel seda oli ning riik või õigemini kommunistlik partei kraapis kõik endale.

Maajagamise loosung on kommunistidele alati üheks mõjuvamaks parooliks kui nad asuvad uutele vallutamisretkedele. Maajagamise juttu kuulsime ka Eestis 1940. aastal Eesti Vabariigi hävitamise ajal ja seda kuulutati sama mustri järgi ka teistes Balti riikides. Kuid nagu me teame, võtsid punased pärast Teist maailmasõda maad ära kõigilt Balti riikide talupoegadelt — kaasaarvatud uusmaasaajad, kellede toetust kommunistidel oli vaja võimu ülevõtmisel. Kui võim oli kindlustatud, visati uusmaasaajad põlistе põllumeestega ühte patta, nende maad kolhoseeriti ja paljud maasaajatest lõpetasid oma elupäevad Siberis.

Praegu on maajagamise jutt väga populaarne uuel vallutamisalal — Afganistanis. Seal andis partei uus peasekretär Mohammed Nadzhib hiljuti hoolikalt väljavalitud lääne ajakirjanikele jutuajamise, mille Toronto ajalehe „Globe and Mail'i" veergudel edasi andis lehe Moskva korrespondent Lawrence Martin, kes oli ka üks Kabuli jutuajamise jaoks väljavalitud lääne ajakirjanikest. Martin kirjutab, et Afganistani kommunistid on väga pahased lääne ajakirjanduse pärast, kes ei andvat siinsetes ajalehtedes tõetruud ülevaadet Afganistanis uue rezhiimi poolt rakendatud sotsiaalsetest reformidest.

Nendest sotsiaalsetest reformidest tõstavad punased esiplaanile maareformi, mille alusel suurmaapidamised olevat likvideeritud ja maa jagatud 330.000 maatamehele. Teiseks rõhutatakse võitlust kirjaoskamatuse vastu. Edusammud siin olevat tohutud, kuna enne kommunistliku rezhiimi kehtestamist oli Afganistanis kirjaoskajaid olnud 10 protsenti elanikkonnast, kuid nüüd olevat nende arv tõusnud 30 protsendile.

Lawrence Martin annab need kommunistide jutud edasi nagu mingisugused suursaavutused. Ta peaks teadma, et punaste maareform ei kujuta endast midagi muud kui ajutist poliitilist manöövrit, mille lõppeesmärgiks on kogu maa riigistamine ning kolhooside ja sovhooside moodustamine. Mis puutub kirjaoskamatuse vastu võitlemisse siis tuleb meeles pidada, et suur osa uusi kirjaoskajaid on Afganistani noored, kes viiakse Venemaale koolidesse, kus neile mitte ainult lugemist ja kirjutamist ei õpetata, vaid niikaua nende ajusid pestakse kuni neist saavad õigeusklikud ja Moskvale truualamlikud kommunistid.

Kuid läänes on alati leidunud lehemehi, kes tahtlikult või suurest naiivsusest kommunistide propagandajutud lääne ajakirjanduses edasi annavad ning seega kommunistlikku liikumist teenivad.

Vähesed kanadalased on teadlikud, et Kanadas tegutseb mingisugusel kujul kommunistlik partei.

Ainult föderaalparlamendi valimiste ajal ilmub partei mõnes valimispiirkonnas oma kandidaatidega päevavalgele ja kaob jälle pärast seda, kui punased kandidaadid on saanud sada või paarsada häält samal ajal kui teistele parteidele antakse tuhandeid hääli.

Kuid kui Kanadas kommunistlikust parteist midagi teada ei taheta ning rahvas vaatab punastele üle õla kui vaimse tasakaalu kaotanud inimestele, siis seda aktiivsemalt püüavad Kanada kommunistid oma värvi ja nägu näidata väljaspool Kanada piire ning nende käigud koos kaubamärgi näitamisega ulatuvad isegi Eestisse.

Nii teatab partei häälekandja „Rahva Hääl", et 9. juunil saabus Eestisse Kanada Kommunistliku Partei provintsikomiteede aktivistide delegatsioon eesotsas partei keskkomitee liikmekandidaadi Peter Smolletiga. Leht mainib, et Kanada kommunistid kaitsevad töölisklassi huve ja võtavad aktiivselt osa rahuvõitlusest. Delegatsiooni juht Smollet mainis et Nõukogude tegelikkus erineb järsult sellest, mida kõnelevad N. Liidu kohta kodanlikud propagandavahendid. „Eestis, mille „rõhutud" rahvast võib nii palju kuulda Kanadas, me veendusime selles oma silmaga. „Rõhutud" rahval on oma jahtklubid ja suurepärased teatrid, peamine aga on see, et tööd jätkub igale kätepaarile."

Nagu sellest sõnavõtust nähtub, ei osanud Smollet Tallinnas Kanada kohta midagi originaalset öelda ja kasutas ainult vanu kulunud propagandafraase.

Olgu veel mainitud, et delegatsiooni võttis Tallinnas vastu Eesti kommunistliku partei keskkomitee välissidemete osakonna juhataja M. Murnikov, kes omal ajal teatavasti töötas konsulaarülesannetes N. Liidu saatkonna juures Ottawas.

AMI

Küüditamisaktus . . .

(Algus lk. 2)

ga nõrgad üksinda — sellepärast tuleb eestlastel, lätlastel ja leedulastel töötada koos.

Meil on kaks head näidet: 1960. aastal alustati Los Angeleses Americans for Congressional Action to Free the Baltic States, mis töötas väga edukalt, viies läbi ka Kongressis resolutsiooni nr. 416, nõudes vabadust Balti riikidele. Selle organisatsiooni idee järgi rajati hiljem New Yorgis BATUN. 1980. aastal asutati siin Balti Vabadusliit, mis on toonud palju tähelepanu Balti riikide probleemidele. Eriti on Balti Vabadusliit väljapaistnud, surudes 5 aastat järjesti läbi Balti Vabaduspäeva ning korraldas hulga aktsioone venelaste vastu olümpiamängude ajal. Meie läänerannikla-sed oleme tuntud kui julged algatajad. Tähtsaimad on aga inimõiguste nõudjad Balti riikides. Seal on vabaduse algus. Ma loodan, et kunagi mu poeg saab näha vaba Eestit, lõpetas Kalm suure aplausi saatel.

Võeti vastu resolutsioon presidենt Reaganile saatmiseks. Muusikalises osas esinesid leedu noorte laulukoor, läti sopran Brigita Jerumanis ning eesti kandlemängijate trio. Aktus lõppes Eesti, Läti ja Leedu hümnidega. Teadustajana tegutses Uve Sillat.

Lõpuks võiks märkida, et tänavu oli eriti eestlaste hulgas nähakeskmise ja nooremate ühiskonnaliikmete vahetust vanemate asemele. Kõik esinejad rääkisid eesti keele kõrval ladusat inglise keelt ning aktus läks sujuvalt. Huvitav on ka lisada, et Kalifornia osariigi rahva loendusel näitab statistika, et Kalifornias elab nüüd 4000 eesti päritoluga kodanikku. Need tuleb aga üles leida, kus nad kõik on.

V.P.

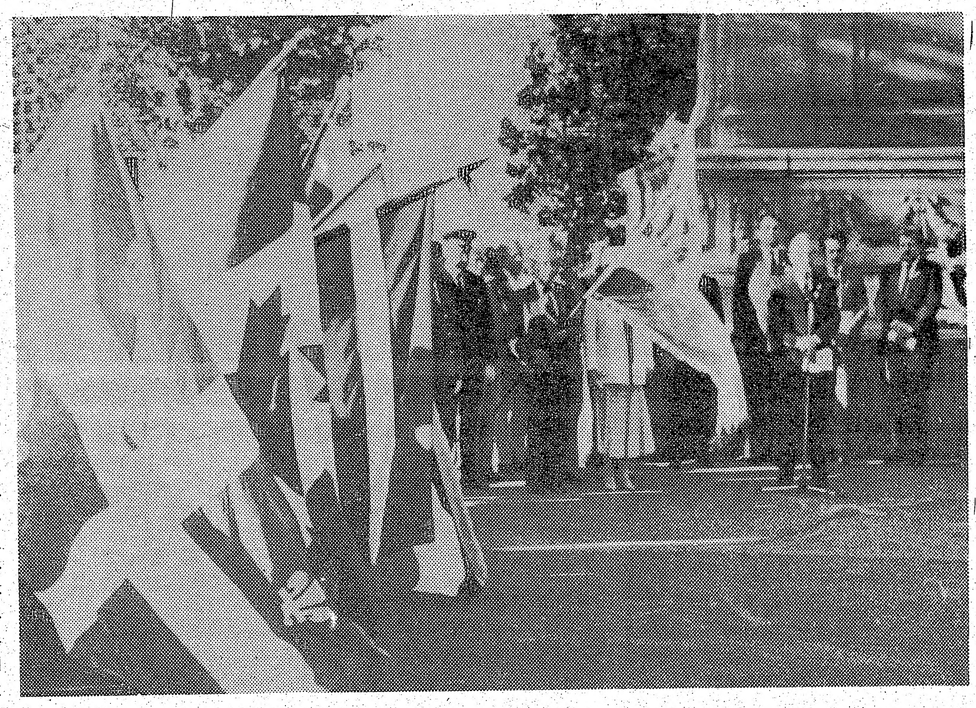

Balti Liidu korraldusel toimus küüditamise 45. aastapäeva tähistamine Montrealis pärja asetamisega langenute mälestussambale ja sellele järgneval õhtusel mälestusjumalateenistusel. Pildil moment leinaseisakust mälestussamba juures. Mikrofoni juures Balti Liidu esimees P. Möldre. Foto: M. Sultson

Rahvusmõrva uus võte

Balti riikidel tuleb maksta Tshernobõli eest

Kodumaalt saabunud teadete kohaselt püüab nõukogude võim Tshernobõli katastroofi puhul lüüa kaks kärbest korraga: Balti riikidest värvatakse noori mehi kiiritatud tsoonis pääste- ja kustutustöödele — samal ajal juhitakse ohupiirkonnast evakueerituid ja kiiritusest haigestunud inimesi Eesti ja Läti asulatesse ning haiglatesse. Venevastastel balti rahvastel tuleb maksta kallist hinda venelaste aatomilohakuse eest. See baltlaste eludega mängimine ja rahvastiku segi paiskamine on küüditamise ja rahvusmõrva uus vorm, mis kuratlikult käib humaansuse sildi all. See on see n.n. „vennasrahvaste abistamine", mille all eestlastel tuleb kannatada.

Nõukogude ametlik propaganda kõneleb, et Tshernobõli katastroof on seisma pandud. Samal ajal tilgub välja informatsiooni, mille kohaselt kustutus- ja neutraliseerimistööd jätkuvad ning venelased koguvad välismaalt informatsiooni ning materjale õnnetuse likvideerimiseks. Eestist on mobiliseeritud noori mehi Tshernobõli piirkonna päästetöödele. Nendel meestel tuleb arvestada, et nad kunagi ei saa omale järglasi või kui neid tuleb, siis on need füüsiliste defektidega.

Eesti lastesuvekodudel ja pioneerilaagritel tuleb vastu võtta tuhandeid ukraina lapsi, kes kiirituskahtlastena on evakueeritud kodudest ja eraldatud oma perekondadest.

Samuti tuleb eestlastel ruumi teha Kiievi piirkonnast evakueeritud inimestele.

Selleks on Eestis kõik korteri-orderid ja -järjekorrad tühistatud — evakueeritutel on eesõigus.

Tartus on üks haigla tühjendatud kiirituspatsientide jaoks. Haiged sellest on toimetatud teistesse haiglatesse, kus nüüd on tihendatud majutus.

On päris loomulik, et rahvusliku ohu korral rakendatakse igasuguseid drastilisi vahendeid päästetöödeks ja olukorra lahendamiseks. See on päris inimlik ja kellelgi ei tohiks midagi olla niisuguse inimlikkuse vastu.

Ohu-olukorra tekitamise põhjuseks on aga kommunistlik süsteem oma hoolimatuse ja lohakusega. Juba on esimesed süüdlased Tshernobõli jõujaama juhtkonnast „kindlaks tehtud" ja vastutusele võetud.

Kuritegevuse puhul ei ole õige kelleltki inimlikkust nõuda — veel vähem balti rahvaid selle eest karistada. Baltlaste kohus on seda uut rahvusmõrva võtet maailma avalikkusele kuulutada.

Parlamendiliige Gilbert Chartrand kõnelemas küüditamise 45. aastapäeva tähistamisel Montrealis. Temast vasakul R. Leitham, M.E. Seltsi esimees ja leedu esindaja A. Staskevicius. Paremal P. Möldre ja läti esindaja G. Valdmanis. Foto: M. Sultson

majanduslikke päevaprobleeme

Volitus võib säästa ebameeldivustest

Eesti advokaadid on mitmetel puhkudel esinenud ettekannetega testamentide tegemise vajaduse ja nende liikide ning ilma testamenditа päranditombu saatuse kohta. Korduvad esinemised ja ka kirjasõna avaldised ei ole seni siiski kahjuks täielikult normaliseerinud olukorda, et isiku viimane tahe oleks tema eluajal pandud kirja. Eriti kahjatsemisväärne on olukord juhtumeil, kui isikul puuduvad kohal lähemad omaksed.

Testamentide küsimuse juurde on põhjust selle ajalehe veergudel tulla edaspidi tagasi, kuid käesolev sõnum tahab käsitleda teist olulist dokumendivolitust. Testamendi kõrval omab volituse andmine paljudel juhtumitel võrdselt tähtsa koha.

Kui perekonnas on pangaarved vaid ühe isiku nimel, äriline tegevus samuti samal nimel ja kui ka perekonnata üksikisik ei ole andnud kellelegi volitust tema asjade ajamiseks, kui peaks juhtuma, et ta ei ole enam võimeline iseseisvalt oma asju korraldama, siis erakorralistel juhtumitel võib tekkida kahjatsemisväärne olukord, mis oleks olnud välditav volituse olemasolul.

Näitena võiks tuua noort, hea tervisega ja töökat ärimeest, kes seni oli ainsana perekonna ja äri majandusprobleeme korraldanud. Liiklemisõnnetuse tagajärjel ta kaotas mitmeks päevaks meelemärkuse ja vajas mitu kuud raske vigastuse tagajärjel haigla ravi. Tema naine pidi raha laenama hädavajalikeks kohustusteks, kuna tal puudus volitus abikaasa arvel olevate summade kasutamiseks. Mees ajajooksul paranes, kuid leidis ees hulgaliselt tasumata arveid.

Kuid mis juhtub üksinda elava isikuga, kes õnnetuse või halvatuse tagajärjel on kaotanud mõtlemis- ja teguvõime. Siin astub tegevusse avalik hooldaja (Public Trustee). See oleks juhtunud ka esimesel juhtumil, kui vigastatu olukord ei oleks paranenud ja ta naine ei oleks advokaadi ja kohtu kaudu jõudnud taotleda volitust asjade ajamiseks. Avalik hooldaja võtab hooldatava varanduse täieliku kontrolli alla ja tegutseb tasu alusel.

Esimesel juhtumil olukord oleks ilma kuludeta olnud lahendatud, kui naisel oleks olnud volitus puhuks, kui mees legaalselt osutub teguvõimetuks. Ka osa pangaarvete pidamine ühisarvel oleks leevendanud olukorda.

Vallalised ja lesed peaks mõtlema olukorrale, et kui neid tabab õnnetus või raskem haigus, et neil oleks usaldatav isik, kellel on volitus isiku asjade korraldamiseks selles olukorras, ega mitte jääda ootama selleks avaliku hooldaja määramist.

Volitus on lihtne advokaadi poolt koostatud dokument, mida saab kasutada ainult siis, kui isik on kaotanud teguvõime ja milles volitaja võib teha ka piiravaid kitsendusi.

Isik võib määrata ka rohkem kui ühe voliniku ja taotlema, et nad peavad tegutsema ühiselt. Isiku äraoleku puhul volitus võib olla ka seotud ajapiiride kehtivusega.

Testament tuleb rakendamisele pärast isiku surma, kuid ka eluajal, vaatamata vanadusele, on vajadus ebasoovitavate olukordade vältimiseks võtta ette vastavaid meetmeid.

Est

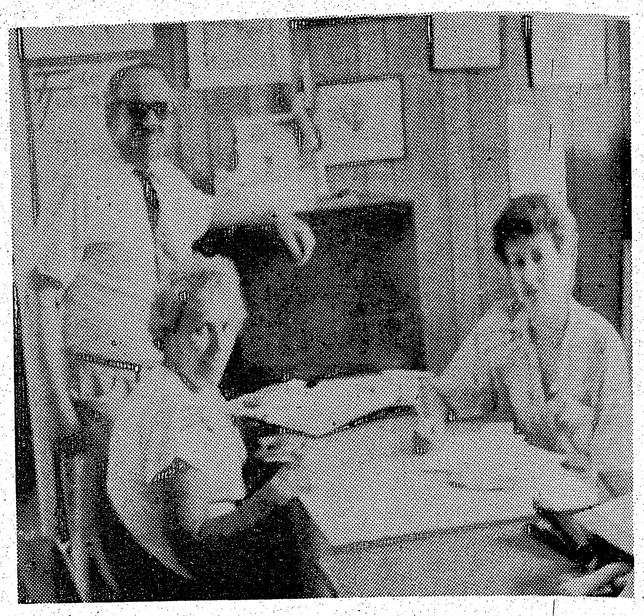

Jõekääru Lastesuvekodu büroos. Pildil vasakult T. E. Naisseltsi esinaine Heljo Novek, laekur Helle Arro, seisab Endel Ruberg. Foto: J. Säägi

Erapensionid ja pensionifondid

Hiljuti lõi ajakirjanduses laineid see, et üks ettevõte, antud juhul Dominion Stores, võttis välja firma pensionifondist 38 miljonit dollarit firma ja mitte teenistujate huvides. Firma väitis, et see summa oli fondi ülejääk, mis oli sinna kogunenud raha eduka investeerimise tagajärjel ja mida firma pidas õigeks oma huvides ja äranägemise järgi kasutada.

Seda on juhtunud varemgi, kuid antud juhul oli summa väga suur ja ärimaailmas küllaltki tuntud ja kontroversiaalne isik, Conrad Black, oli sellega seotud. Erafirma pensionifondist raha väljavõtmine ei ole mitte lihtne tehing. Selle peavad heakskiitma Ontario Pensionide Komisjon ja Kanada Tulumaksuamet. Esimese ülesandeks on tagada, et igas pensionifondis on küllalt raha fondi liikmete nõuete täitmiseks. On päris tõenäolik, et Dominion Stores pensionifondis on praegu küllalt raha, et oma seadusega ja lepingus ettenähtud kohustusi täita. Küll aga võib esitada moraalse küsimuse, kas ei peaks edukast investeerimisest pensionifondi laekunud ülejääke rakendama pensionäride ostujõu kaitseks, mida inflatsioon pidevalt vähendab?

Siinjuures oleks sobiv natuke lähemalt selgitada seda, kuidas erafirmade poolt pakutavad pensioniplaanid on ülesseatud.

Pensioniplaan on rajatud väga lihtsale põhimõttele. Raha kogutakse ühe grupi inimeste, kelleks tavaliselt on ühe firma teenistujad, poolt või nende jaoks pika ajavahemiku vältel, kuni iga grupi liige jõuab sellesse ikka, kus ta on valmis oma osa muutma aastarendiseks, et tagada endale korrapärast sissetulekut elulõpuni.

Pensioniplaan iseenesest sisaldab ainult reegleid, mille alusel ülaltoodud tegevust ellu viiakse. Sellele lisandub loomulikult pensionifond, mis koosneb varadest, millest pensioniplaani liikmetele nende hüvitused väljamakstakse.

Pensionifondi võime võrrelda rahaanumaga ehk paagiga. Raha voolab paaki ainult kahe toru läbi. Ühe toru läbi voolavad panused liikmete poolt või nende eest firma poolt. Teise toru läbi voolab paaki investeeritud raha kasum. Kui fondi raha hoitakse madratsis, siis loomulikult teise toru kaudu mingit sissevoolu ei ole. Kui aga raha on investeeritud 15%-ga, siis on teise toru kaudu väga tugev sissevool.

Raha voolab paagist välja samuti kahe toru kaudu. Esimese toru kaudu voolavad välja kõik hüvitused nagu aastarendised, elukindlustustasud, vallandamisega seosesolevad hüvitused jne. Teise toru kaudu voolavad välja kulud, mis on vajalikud pensioniplaani käigushoidmiseks. Inimeste ja ka masinate töö on selleks vajalik. Kui tööandja neid kulusid ei kata, peab pensionifond seda tegema.

Panuseid pensionifondi tuleb kahelt poolt, liikmete endi ja nende tööandja poolt. Valitsuse eeskirjade alusel, mis käivad pensioniplaanide kohta peab tööandja panuseid panema, kuna aga töövõtjate ehk teenistujate suhtes mingit eeskirja ei ole, mis sunniks neid panuseid tegema. Pensioniplaani enda eeskirjad määravad, kas teenistujad peavad panuseid tegema, kas nad võivad panuseid teha või ei saa nad üldse panuseid teha.

Pensioniplaan, mis nõuab, et teenistujad panuseid teevad, kuulub panusega (contributory) pensioniplaanide liiki. Pensioniplaan, mis seda ei nõua, kuigi lubab vabatahtlikke panuseid, kuulub mittepanusega (non-contributory) pensioniplaanide liiki.

Peale selle jagunevad pensioniplaanid veel kahte põhilisse gruppi, nimelt kindlaksmääratud hüvitiste (defined benefit) ja kindlaksmääratud panuste (defined contribution) plaanid.

Kindlaksmääratud hüvitiste plaanist saadavad hüvitused on täpselt defineeritud teatud valemiga. Näiteks erruminnes saab teenistuja 50% oma viimasest palgast, ehk iga teenitud aasta eest teenistuja saab $10 kuus või on lihtsalt määratud üks kindel kuine summa, nagu $500.

Tööandja vastutab selle eest, et pensionifondile tehtud panused on küllaldased vajalikeks väljamaksudeks. Ta muretseb selle eest, et kompetentne kindlustusstatistik (actuary) vajaliku hinnangu teeb panuste suuruse kohta. Vähemalt iga kolme aasta järel peab kindlustusstatistik pensionifondi hindama, et kontrollida selle olukorda praeguste ja tulevaste väljamaksukohustuste suhtes. Kui on vajalik, ta nõuab panuste suurendamist sääraste hindamiste puhul.

Kindlaksmääratud panuste plaanis on nii tööandja kui ka teenistuja panused — kui need on nõuetavad — valemi alusel kindlaks määratud. Näitena on panused kas 5% palgast, nii mitu senti iga töötatud tunni eest või kindlaksmääratud summa nagu $10 nädalas. Väljamaksude suhtes ei ole mingeid reegleid ega nõudeid.

Sellise plaani puhul kindlustusstatistiku hinnangut ei ole vaja. Ülejäägid ja puudujäägid ei esine sääraste pensioniplaani juures.

Niisiis, meil on neli põhilist liiki pensioniplaani: a) Kindlaksmääratud hüvituste ja panusega plaanid; b) Kindlaksmääratud hüvituste ja ilma panuseta plaanid; c) Kindlaksmääratud panuste ja panusega plaanid; d) Kindlaksmääratud panuste ja ilma panuseta plaanid.

Lõpuks on kolm eri moodust pensionifondides oleva raha haldamiseks. Esiteks teevad seda elukindlustusfirmad, kes otsustavad kuidas summasid investeerida. Teise võimalusena teevad seda trusti firmad nagu Royal Trust jne, ning kolmanda võimalusena usaldusmehed (trustees).

Tarvo Toomes

VALVEARST NÄDALALÕPUL

12. ja 13. juulil
dr. R. Pahapill 921-7777

19. ja 20. juulil
dr. A. Rebane, tel. 461-6383

26. ja 27. juulil
dr. M. Leesment, tel. 481-6834

2., 3. ja 4. augustil
dr. M. Leesment, tel. 481-6834

Valitsuste hüvitusi 1986. aastal

Ontarios elunevad pensionärid, s.o. need kes on ealt 65 aastat või vanemad, on alates 1980. aastatest harjunud saama hüvitust omavalitsuse kinnisvara maksude või makstud üüri arvel, koos aasta lõpul makstava müügimaksu (sales tax) hüvitusega. Föderaalvalitsuse finantsminister Michael Wilson'i poolt veebruarikuu lõpul esitatud riigi uus eelarve ettepanek näeb esmakordsena ette hüvitusi madalama sissetulekuga isikutele ja perekondadele.

ONTARIO PROPERTY TAX GRANT

Selle hüvituse saamine ei ole Ontarios alaliselt elunevatele pensionäridele enam uudiseks ja loodetavasti on selleks hüvituseks õigustatud juba saanud käesoleva aasta maikuu jooksul selle hüvituse arvel tsheki $250.—. Ülejäänud summa, ülemmääraga $250, saamiseks tuleb täita vastav vormiline sooviavaldus, mis tavaliselt saadetakse valitsuse poolt õigustatuile välja augusti või septembrikuu jooksul.

Uued pensionärid, kes jõudsid pensioniikka aasta teisel poolel ja on õigustatud vanaduskindlustuse pensionile (OAS), saavad valitsuse poolt saadetava sooviavalduse vormi 1987. aasta algul.

Hiljutised immigrandid, kes ei oma õigust vanaduskindlustuse pensionile, peavad esmakordse hüvituse saamiseks täitma eraldi „Eligibility Application" vormi, millele peab kaasuma tõend vanuse ja elukoha tuvastamiseks.

Aasta jooksul Ontariosse elama asunud pensionäril on õigus hüvitusele ainult selles ulatuses, mis hõlmab ta elukohta Ontarios.

Kui pensionär lahkub Ontariost enne kevadise tsheki väljaandmist, siis ta ei ole õigustatud mingile hüvitusele selle aasta eest.

Surmajuhtumite, abieluseisundi muudatuste ja muude erakorraliste olukordade kohta selgituse saamiseks võidakse tarviduse korral pöörduda allakirjutanu poole.

FÖDERAALVALITSUSE CHILD TAX CREDIT

Finantsministri poolt aasta algul esitatud eelarve ettepaneku juures on märgitud, et enam kui nelja miljoni madalama sissetulekuga kanadalasele uus eelarve pakub varajast hüvitust „tulumaksu kreedit laste arvel". Seni saadi sellel arvel tulumaksu krediteerimist või tagasimaksu järgmisel aastal tulumaksulehe täitmisega.

Laste tulumaksu krediidi ülemääraks 1986. aastal on lapselt $454. Valitsus kavatseb käesoleva aasta novembrikuul saata automaatselt hüvitusena tsheki $300 lapselt perekondadele, kelle aasta sissetulek on $15.000 või vähem. Ülejäänud osa kuulub maksmisele tulumaksulehe täitmise alusel järgmisel aastal. Sõna automaatne seega tähendab, et hüvituse saamiseks ei ole vaja esitada eraldi sooviavaldust, vaid ettemaks tehakse 1985. aasta tulumaksu deklaratsiooni informatsiooni alusel.

Hoopis uueks soodustuseks on föderaalvalitsuse eelarves müügimaksu (sales tax) krediteerimine üksikisikuile ja perekondadele kelle aasta sissetulek on kuni $18.000. Kui nelja-liikmelise perekonna sissetulek aastas on $15.000 või vähem, siis täiskasvanu kreedit oleks $50 isikult ja igalt lapselt alla 18 aasta $25, seega perekonnalt kokku $150. Kui aasta sissetulek on nende kahe piiride vahepealne, siis see soodustus kuulub vastavalt sissetulekule vähendamisele.

Ontario pensionärid saavad aasta lõpul Ontario valitsuselt müügimaksu hüvitusena tsheki $50 isikule, olenemata isiku sissetuleku suurusest. Keskvalitsuse müügimaksu soodustus on aga sõltuv aasta sissetuleku tasemest.

E. Soomet

Grupp aukülalisi koos Ma
Esireas vasakult Mihkel H
hard Antik ja J. Säägi.

Jaanipäeva ja v

**Suvine kõrghooaeg a
ja teine algab juba märtsi
kuid jaanipäevaks, mil to
niline peakoosolek, on kõ
aetud". Jaanipäeva ja võid
rilikult õhtuti, siis kui hä
keskpäeval.**

Tänavusel mainitud pidupäev
ametliku suve esimesel päev
kohtusid Meipoomide suvilas ki
ojalased. Oli tore kord jälle kä
pidi teretada naabreid, keda pik
külma aastaaja vältel pole nähtu
Kuulata nende käekäikudest
elust. Ilmnes, et kõik ihkasid li
na müüride vahelt maale, loodus
rahu maitsma. Sinna, kus küll ra
meldamist aias ja suvila ümbe
See on eestlastele kaasasündin
„viga". Juba meie esivanemate
vamine oli, et maa on inimese t
vise, jõu ja tugevuse läte.

**Peakoosolekul arutati ühin
„muresid", teede- ja sillapara
damist, umbrohu lõikamist j.n
Arvamisi oli mitmesuguse
kuid otsuste tegemisel oldi e
masti igas küsimuses ühisel
vamisel.**

Valimisele tuli ka juhatus. M
ned juhatusliikmed soovisid tag
astuda, kuid koosolijate ühisel s
vil jäid edasi. Esimeesteks val
Kaius Meipoom ja Magda Spir
Teisteks jäid: Hella Leivat, T
Rajaste ja Richard Vesi. Revis
nikomisjoni: Ellen Kuuskne ja
dia Nurm. Koosoleku lõpul pak
sid pr. Meipoom ja pr. Vin
kohvi, suupisteid-hõrgutisi.

Päikese loojangul kutsus J
Almeri muusika blokk A-le, K
oja peremees, Lembit Kõva,
toonud sinna jaani- ja võidul
keks kuivi ajupuid. Pisikeste pi
kildude vahelt helkis jõkke t
kuu. Levis kuuldus, et selles
äärses pikas rohus õitsevat sõna
sinine õis, milline olevat õige
se õie sarnane. Keegi tõendas
tema on see õnnelik leidja . . . K
ki valdas kodumaine jaaniõht
miljöö, kuigi puudusid ööbik
kägu.

Süüdati lõke. Jaaniõhtuses t
tuses ütles Kaius Meipoom:

**„Täna on aasta lühim öö. T
öösel saab uut tuld igavene
mastus, kui Koit ja Eha ko
vad."**

me

os. Pildil vasakult T. E.
k, laekur Helle Arro, sei-
Foto: J. Säägi

1986. aastal

ionärid, s.o. need kes on
on alates 1980. aastatest
valitsuse kinnisvara mak-
koos aasta lõpul maksta-
hüvitusega. Föderaalvalit-
Wilson'i poolt veebruari-
elarve ettepanek näeb es-
adalama sissetulekuga isi-

ÖDERAALVALITSUSE
HILD TAX CREDIT

Finantsministri poolt aasta algul
itatud eelarve ettepaneku juures
n märgitud, et enam kui nelja
iljoni madalama sissetulekuga
nadalasele uus eelarve pakub
rajast hüvitust „tulumaksu kree-
it laste arvel". Seni saadi sellel
rvel tulumaksu krediteerimist või
agasimaksu järgmisel aastal tulu-
aksulehe täitmisega.

Laste tulumaksu krediidi ülem-
ääraks 1986. aastal on lapselt
454. Valitsus kavatseb käesoleva
asta novembrikuul saata auto-
aatselt hüvitusena tsheki $300
apselt perekondadele, kelle aasta
issetulek on $15.000 või vähem.
ejäänud osa kuulub maksmisele
ulumaksulehe täitmise alusel järg-
isel aastal. Sõna automaatne
ega tähendab, et hüvituse saami-
eks ei ole vaja esitada eraldi soo-
avaldust, vaid ettemaks tehakse
985. aasta tulumaksu deklaratsi-
oni informatsiooni alusel.

Hoopis uueks soodustuseks on
öderaalvalitsuse eelarves müügi-
aksu (sales tax) krediteerimine
iksikisikuile ja perekondadele kelle
asta sissetulek on kuni $18.000.
Kui nelja-liikmelise perekonna sis-
etulek aastas on $15.000 või vä-
hem, siis täiskasvanu kreedit oleks
$50 isikult ja igalt lapselt alla 18
asta $25, seega perekonnalt kok-
ku $150. Kui aasta sissetulek on
ende kahe piiride vahepealne, siis
ee soodustus kuulub vastavalt sis-
etulekule vähendamisele.

Ontario pensionärid saavad aas-
a lõpul Ontario valitsuselt müügi-
maksu hüvitusena tsheki $50 isi-
kule, olenemata isiku sissetuleku
uurusest. Keskvalitsuse müügi-
maksu soodustus on aga sõltuv
asta sissetuleku tasemest.

E. Soomet

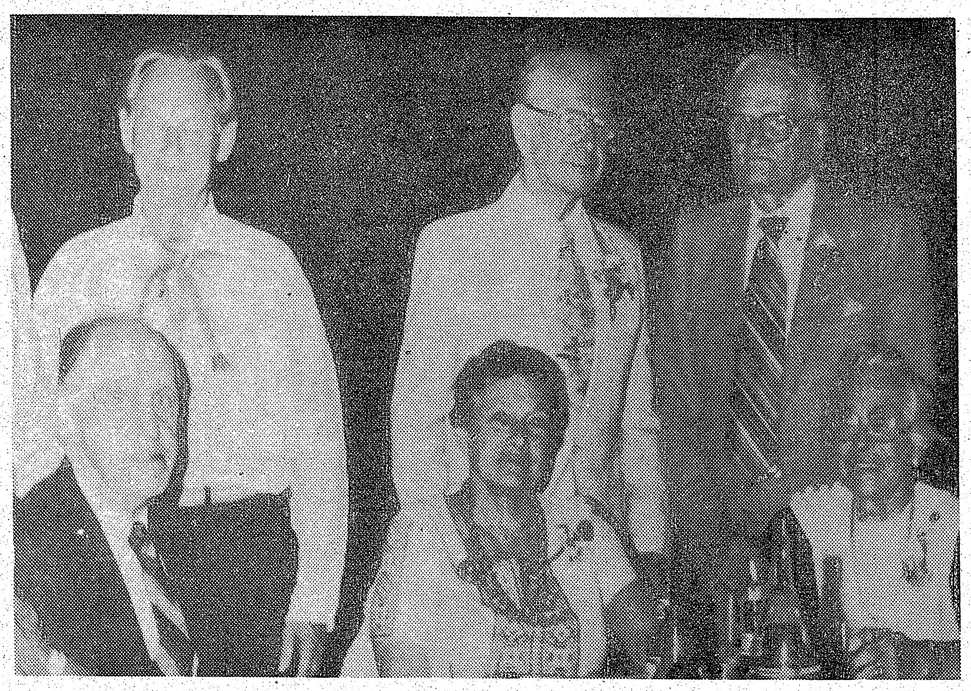

Grupp aukülalisi koos Maakondliku Esinduskogu esimehega hiljutisel Võidupühal. Esireas vasakult Mihkel Hansen, Sigrid Luitsalu, pr. Ruusauk, seisavad J. Vihma, Richard Antik ja J. Säägi. Foto: Taivo Säägi

Kalev Estienne edukas

30 tütarlast sõitsid Vancouverisse EXPO '86-le esinema

Kalev Estienne võimlejad pole pärast kevadist hooaja lõpuesinemist jäänud suvepuhkusele. Üks esinemine on toimunud teise järele, meistrivõistlused Halifaxis, esinemised Karavanipidustusel Toronto paviljonis ja 1. juulil sõitsid 30 tütarlast Vancouverisse, kus neil on kahe nädala jooksul ettenähtud esinemisi Kanada ja Ontario paviljones.

Juuni teisel nädalal toimusid Halifaxis Kanada moodsa võimlemise võistlused, kus Kalev Estienne võistles kahes klassis, eliitjuuniorid ja -seeniorid. Kalev Estienne tuli seenior eliitklassis hõbemedalile, olles 0,50 punkti järel esikohale tulnud Senecca võimlejaist. Individuaalselt saavutasid Kalev Estienne juuniorid 4., 5. ja 6. koha. Suurt tähelepanu äratas 11-aastane Lilian Cook, kes juunioride eliitklassis tuli individuaalselt kuuendaks ja valiti Kanada Juunior Future Cup võistkonda.

See on kanada juunioride rahvuslik arenguvõistkond (Canada Junior National Development Team) ja pääseb internatsionaalseile võistlusile ning saab Sport Canadalt toetust.

Rääkides rütmilisest võistlusvõimlemisest Kanadas, ütles Evelyn Koop, et Manitoba provints on „tõusev täht", kuna Sport Canada on „laenanud" sinna nõuandjaks Kalev Estienne treeneri madame Zakarova. Sport Canada on kutsunud teda kanada rahvusliku arenguprogrammi väljakujundajaks, sest Kanada kuulab tema soovitusi. See treener on fantastiline, ta tõi Hispaania rütmilise võistlusvõimlemise maailmas 4.—5. kohale.

Kalev Estienne tegi siiski kaasa Karavani-pidustuse, kuigi eestlased pole suutnud enam Tallinna paviljoni organiseerida. Esineti Sheratoni hotelli teisel korrusel asuvas Toronto paviljonis 23. juunil, nädalalõpul ja ülepäeviti.

Ka olid nooremad võimlejad tegevad Canada Day pidustuse avamisel 1. juulil Toronto raekoja platsil võimlemisega ja rahutuvide lahtilaskmisel, millega Kanada märkis tänavust internatsionaalset rahuaastat.

Kalev Estienne sõitis 1. juulil Vancouverisse EXPO '86-le esinema. Vahepeal oli Marta Bobo käinud Hispaanias ja ühines Toronto lennuväljal 30-ga. Vancouverisse jäädakse kaheks nädalaks. Ontario saatis nad esinema Kanada paviljonisse, kuhu on valitud kümme gruppi, üks neist Kalev Estienne. Esinemine on veel ettenähtud Kanada jalgpalli mängude poolajal ja Ontario paviljonis Ontario päeval. Majutamisel on Vancouveri eestlased olnud suureks abiks.

E. Koop ütleb, et neil on kahju, et nad ei saa kaasa teha eesti nädalal augustis. Tegelikult on Kalev Estienne olnud EXPO'l selle algusest peale Ontariot tutvustavas filmis, kus on stseen Kalev Estienne tütarlaste esinemisest ESTO '84 ajal.

Jaanipäeva ja võidulõke Kiviojal

Suvine kõrghooaeg algab Kiviojal jaanipäeval. Üks ja teine algab juba märtsi lõpul oma suvilasse sõitudega, kuid jaanipäevaks, mil toimub Ühing Kivioja traditsiooniline peakoosolek, on kõigil ettenähtud tööd „koomale aetud". Jaanipäeva ja võidupüha pühitsemine toimub harilikult õhtuti, siis kui hämarduma hakkab, peakoosolek keskpäeval.

Tänavusel mainitud pidupäeval, ametliku suve esimesel päeval, kohtusid Meipoomide suvilas kiviojalased. Oli tore kord jälle kättpidi teretada naabreid, keda pika, külma aastaaja vältel pole nähtud. Kuulata nende käekäikudest ja elust. Ilmnes, et kõik ihkasid linna müüride vahelt maale, looduserahu maitsma. Sinna, kus küll rahmeldamist aias ja suvila ümber. See on eestlastele kaasasündinud „viga". Juba meie esivanemate arvamine oli, et maa on inimese tervise, jõu ja tugevuse läte.

Peakoosolekul arutati ühingu „muresid", teede- ja sillaparandamist, umbrohu lõikamist j.n.e. Arvamisi oli mitmesuguseid, kuid otsuste tegemisel oldi enamasti igas küsimuses ühisel arvamisel.

Valimisele tuli ka juhatus. Mõned juhatusliikmed soovisid tagasi astuda, kuid koosolijate ühisel soovil jäid edasi. Esimeesteks valiti: Kaius Meipoom ja Magda Spirka. Teisteks jäid: Hella Leivat, Tiiu Rajaste ja Richard Vesi. Revisjonikomisjoni: Ellen Kuuskne ja Lydia Nurm. Koosoleku lõpul pakkusid pr. Meipoom ja pr. Vinnal kohvi, suupisteid-hõrgutisi.

Päikese loojangul kutsus Joh. Almeri muusika blokk A-le. Kivioja peremees, Lembit Kõva, oli toonud sinna jaani- ja võidulõkkeks kuivi ajupuid. Pisikeste pilvekildude vahelt helkis jõkke täiskuu. Levis kuuldus, et selles jõeäärses pikas rohus õitsevat sõnajala sinine õis, milline olevat õige iirise õie sarnane. Keegi tõendas, et tema on see õnnelik leidja . . . Kõiki valdas kodumaine jaaniõhtune miljöö, kuigi puudusid ööbik ja kägu.

Süüdati lõke. Jaaniõhtuses tervituses ütles Kaius Meipoom:

„Täna on aasta lühim öö. Täna öösel saab uut tuld igavene armastus, kui Koit ja Eha kohtuvad."

Ta tuletas meelde, et täpselt 45 a. tagasi, algas ajalooline konflikt N. Liidu ja Saksamaa vahel. Täna pühitseme tulega võite, mida meie rahvas on saavutanud kõigis vabadusvõitlustes. Tuli on meile sümboliks me rahva vabadustahtele ja vastupanuks türannijale. Niikaua, kui süütame jaanituled teavad me vaenlased, et me pole alistunud. Jaanituled on sümbolid, mis meid seovad. Ilma sidemeta oleme kui oksad, mida võib üksikult murda, sidemetega oleme seotud vihuks, mida murda ei 'saa, vaid ainult painutada. Viht läheb uuesti sirgeks, kui surve on eemaldatud. Näitame oma murdumatust! Kõlas ühislaul: „Eestimaa su mehe meel . . ."

Esinesid väikesed Meipoomid, Kariina ja Paul, laste- ja vaimulikkude lauludega. Tuli esile lõkkevanana tegutsenud Richard Vesi ja kutsus publiku ette uuesti Kaius Meipoomi,

et ta võtaks vastu ümbriku. Ümbriku sisu oli liikmete poolt mõeldud Meipoomi pere daamidele, kes alati külalislahkelt kiviojalisi vastu võtavad. Järgmisel päeval aga annetas perekond Meipoom selle ümbriku edasi EKN-ule toetuseks.

A-blokil vaid tugevnes tantsumuusika. Haljas muruvaip sai rohketele tantsujalgadele parketiks. Väsimuse tantsijailt peletas August ja Lydia Nurme poolt seatud ja korraldatud aroomirikas kohvilaud.

Jaaniõhtu viimased pidulised lahkusid lõkke juurest alles koidikul.

Hella Leivat

Kalev Estienne Kanada 119. aastapäeval

1. juulil tähistas Kanada oma 119. aastapäeva väga arvukate pidustustega üle riigi, eriti suurejooneliselt aga Ottawas Parlamendimäel ja Torontos Queen's Pargis.

Toronto raekoja esisel väljakul tähistas keskpäeval Kanada aastapäeva Toronto linn. Kaastegev oli avamise aktuslikus osas North York'i orkester ja Kalev Estienne võimlejad, kelle eliit esitas pikema põimiku pallidega, nuiade, hüpitsate ja lintidega.

Siis kogunesid nooremad lintidega väljaku keskele, esitasid oma lintidega harjutuse ja moodustasid sõna PEACE, misjärel lasti lahti 800 tuvi. Sellega märgiti Toronto linna poolt tänavust internatsionaalset rahuaastat. Samal ajal heisati väljaku peamasti suur Kanada lipp. Pidustus oligi avatud, kõigile pakuti kild suurest sünnipäevatordist ja kuni kesköönі kestsid paljude etniliste gruppide esinemised.

Kalev Estienne eliitklassi tütarlapsed jäid pärastki huviobjektideks, keda ümbritses pildistajate ring. Õhtul sõitis 30-liikmeline grupp Vancouverisse EXPO'86-le esinema.

Rootsi teenetemedal Elmar Ojastele

Rootsi poolt on kõrgesti hinnatud eesti filatelistide tööd, eriti filatelistide ajakirja toimetamist, samuti äsjailmunud Eesti posti ja filateelia ajaloo ning kataloogi koostamist. Elmar Ojastet austati eriti Rootsi Filatelistide Liidu aastakongressil Strandell-medali annetamisega, mis on kõrgeim tunnustusmärk ja mida 25-e aasta jooksul on välja antud ainult 19. Seekord anti välja 2, neist üks posthuumselt.

Elmar Ojaste medal kannab numbrit 22. Kongressil tutvustas teda George B. Lindeberg, medalikomitee esimees. Ta rõhutas tohutut energiat, mida E. Ojaste on andnud Eesti posti ajaloo, postmarkide ja filatelistlike väärtuste tutvustamisel. Kõneleja meenutas, et kui Rootsi kuninganna Kristina aastal 1636 üldise postikorralduse lõi, seega 350 aastat tagasi, siis kuulus Eesti sellesse postikorralduse, mis teeb eestlaste filatelistliku suurteose väärtuslikuks ka rootslastele.

Rohkem tellijaid — parem ajaleht.

Soovitage

VABA EESTLAST

oma sõpradele!

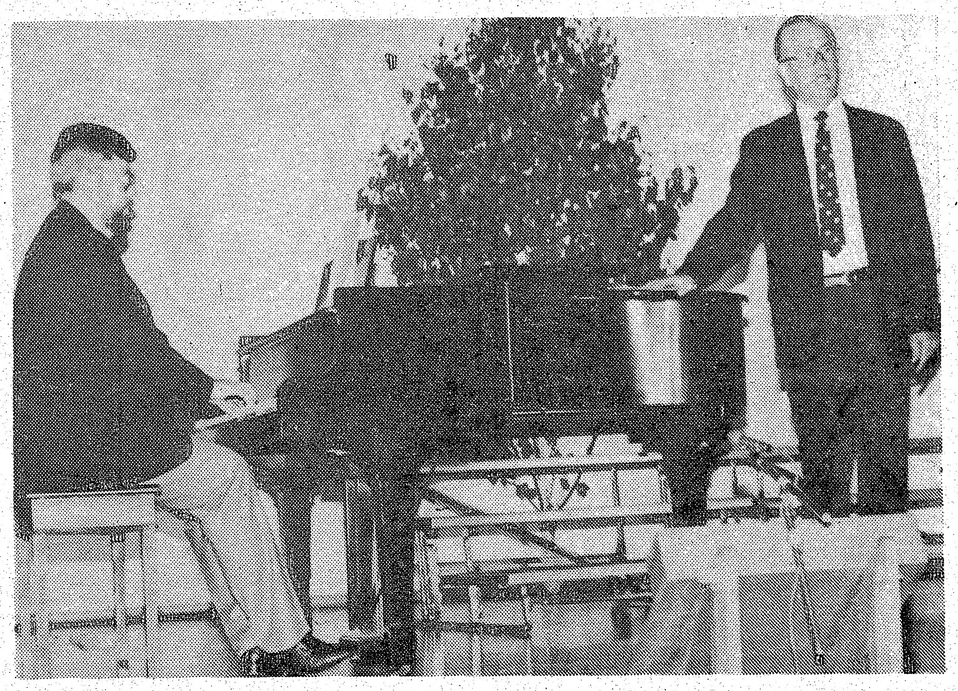

Bass Esko Luksep laulmas Võidupüha aktusel, klaveril Charles Kipper.
Foto: Vaba Eestlane

SPORT

Heldur Kuusik kaitses esiküti tiitlit

T.E.O.J.K. korraldusel toimus 24: mail 1986. a. laskevõistlus haavlipüssist. Esikohale tuli Heldur Kuusik, kaitstes seega klubi 25. aasta juubeli rändkarikat 1986. aastal. Teisele kohale tuli Eric Püss ja kolmandaks Ilmar Sambla, järgnesid Edgar Püss, Henry Sõrmus, M. Veskimäe ja J. Merelaid.

Klubi kevadisel havipüügi võist- kohale Heldur Suurna 3940 gr haulusel Simcoe järvel Cooks Bay'l, giga, millega H. Suurna kaitses 7. juunil 1986. a. tuli esimesele T.E.Ö.J.K. juhatuse poolt välja-

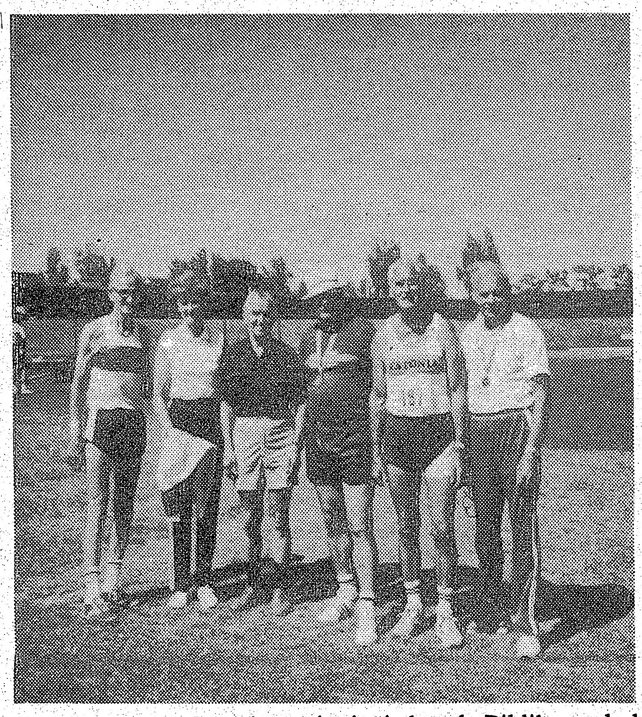

Eesti masterid Ontario meistrivõistlustel. Pildil vasakult K. Trei, Helgi Pedel, Uno Limit, Mati Jaago, Jaan Lents ja Viktor Kõresaar. Puuduvad Jaan Roos, Theo Vellend, V. Lood ja Valden Sadul. Foto: V. Kõresaar

pandud rändkarikat 1986. aastal. Teisele kohale tuli J. Summa 3950 gr, kolmandaks E. Martinson 2940 gr, järgnesid A. Vaher, H. Kore ja A. Tomband. Võistluse kestel püüti kogusummas 32 haugi.

Järgmise klubi üritusena korraldatakse teine kalapüügi võistlus sel aastal Simcoe järve Royal Beachi vetel laupäeval, 12. juulil. Võistlus toimub klubi 25. aasta juubeli rändkarikale ja klubi poolt väljapandud auhindadele. Kogunemine kell 7.00 hommikul Royal Beachi mineva peatee veerel, just lõuna pool Hõbe talu piiri. Võistluse algus kell 8.00 hommikul. Paadid palutakse vette lasta Virginia Beachist, uus paatide vettelaskmise koht $2.50. Paate on võimalik rentida Pefferlaw silla juures asuva restorani omanikult või Sibbold Point Provincial Park'ist. Peale võistluse lõppemist palutakse koguneda Hõbe talu õuele. Informatsiooniks palutakse helistada tel. 425-9978. Lähemalt informatsiooni võistluse korra kohta antakse kogunemise kohal.

Teine Klubi liikmete vaheline laskevõistlus haavlipüssist korraldatakse laupäeval, 23. augustil, algusega kell 10 hommikul Läti Jahiklubi „Berzaine" laskerajal. Võistlus toimub rändkarikale ja klubi poolt väljapandud auhindadele. Laskemoona on saadaval kohapeal. Palume kõikide laskehuviliste osavõttu.

Juhatus

Spordiuudiseid kodumaalt

Balti karikavõistlustel Shiaulisis, Leedus olid nelja esikohaga edukaimad eesti süstamehed U. Kõrge ja H. Sepp, kaks korda olid võitjaiks kahekanuul E. Tompak—V. Hodakov. Võistkondlikult kuulus siiski esikoht Lätile Leedu ja Eesti ees.

„VABA EESTLANE"
on vabade eestlaste häälekandja.

RISTSÕNA NR. 1294

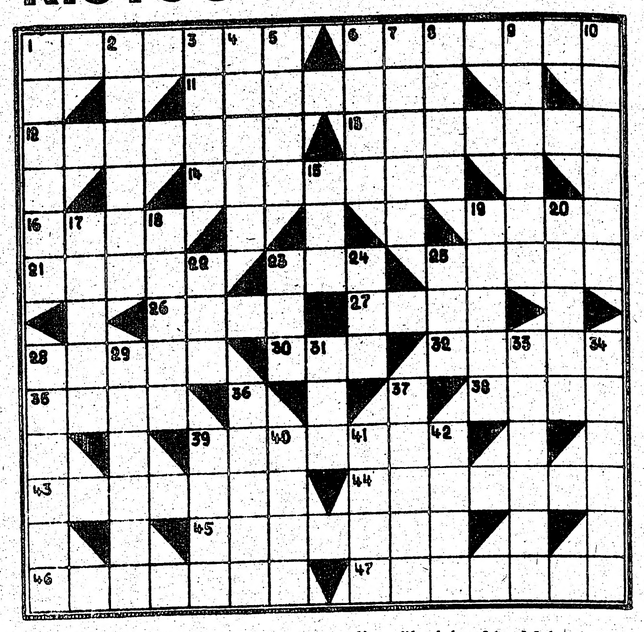

Põikread: 1. Auaste sõjaväes, 6. ...mittetundmine ei ole vaban-dav, 11. Poliitiline rühmitus, 12. Väike plekknõu, 13. Väike meri-vähk, 14. Mullatööd tegema, 16. Võõrasisa, 19. Koha määrsõna, 21. Kohakala teine nimi, 23. Maa kaaslane, 25. Jahvatamise jäänu-sed, 26. Sugulane, 27. Mehenimi, 28. Naistegelane operetis „Nahk-hiir", 30. Planeet, 32. Tuntud mark kummijalatside alal, 35. Ela-tanud, 38. Äär, serv, 39. Kuulus hollandi 16. sajandi humanist, 43. Kääne eesti grammatikas, 44. Äri-ga seotud, 45. Teatud kujuga kõ-verjooned, 46. Väga vaikselt hää-lel, 47. Pöörama.

Püstread: 1. Kümmendik osa (andamina), 2. Kloostri elanikud, 3. Eesti kindralstaabi ülem, 4. Linn Prantsusmaal, 5. Paljas, 6. Praht, sodi, 7. Rohkema, 8. Põllu-tööriist, käändes, 9. Jälle, teist korda, 10. Mitte tänased, 15. Paa-bulind, 17. Saared Aasia ja Aust-raalia vahel, 18. Lill, 19. Mehenimi, 20. Supinõu, 22. Ehe, 23. Hol-landi lennuliin, 24. Saksa filmi-ühing, 25. Inglise mehenime lü-hend, 28. Palga ettemaks, 29. Ar-mi, 33. Puhastama, harima, 34. Pealinn Euroopas, 36. Lahing E. Vabadussõjas, 37. Raadiumi avas-taja, 39. Koolilinn Inglismaal, 40. Avameelne, 41. Produktiivne eesti kirjanik, 42. Ed. Vilde lavateos.

RISTSÕNA NR. 1293 LAHENDUS

Põikread: 1. Hiiumaa, 5. Puka, 7. Lea, 8. Hera, 11. Ärtu, 12. Aden, 13. Uisa, 15. SOS, 17. La-du, 19. Olvi, 20. Valik, 21. Mull, 24. Lek, 26. Auraha, 30. Võõras, 33. Avia, 34. Koli, 35. Igavik, 38. Nastik, 40. Mai, 42. Naba, 45. Donna, 46. Pass, 48. Kurv, 50. Sad, 51. Päri, 52. Sälk, 53. Ruhr, 54. Läti, 55. Vie, 56. Ines, 57. Naaskel.

Püstread: 1. Hara, 2. Ilusal, 3. Maasik, 4. Ahel, 5. Paul, 6. Käsi, 9. Enam, 10. Agul, 14. Ivar, 16. Olen, 18. Duur, 19. Okariin, 22. Lusikas, 23. Ahvid, 25. Võlad, 27. Urg, 28. Aav, 29. AIK, 30. Von, 31. Õis, 32. Ahi, 36. Albu, 37. Mana, 39. Taar, 40. Moskva, 41. Indrek, 43. Akel, 44. Arst, 46. Pärn, 47. Sits, 49. Väin, 51. Phil.

Vennasrahva silmade läbi

Soome ajakirjanik vaatleb tänapäevast elu Eestis

3.

Soome TV-saadete häirimisseadmed oleks juba kaua tagasi ehitatud, kui poleks üks põhjus: need häiriksid samuti Soome lahe mereliikumise raadiotegevust ja see oleks vastupidine mereliikluse rahvusvahelisele kokkuleppele, mida ka N. Liit on ratifitseerinud.

Seepärast on ametivõimud sunnitud seedima soome TV-d. Selle asemel läänest tulevaid „Ameerika Häält" ja BBC-raadiosaateid häiritakse, milleks on ehitatud eriti kallis ja mõjukas süsteem.

Lisaks Soome TV-le saadakse kapitalistlikku informatsiooni ka kirjanduse ja lehtede kaudu. Soome ajalehti ja ajakirju liigub turistidega alati mõnevõrra sisse. Need loetakse hoolikalt enne kui lastakse ringi liikuma.

Postiga Soomest saadetud raamatud ja lehed uuritakse hoolsasti läbi ja kohale neist jõuab vaid osa, sageli templiga varustatud „Saadetis tulnud siia selles olukorras", mis tähendab, et kiri või pakk on avatud ja tsenseeritud Eesti tolliposti seletuse kohaselt juba Soomes.

„Me teame paljudes kodudes Soome asju paremini kui oma asju," väitis 35-aastane Tallinna elanik Salme. „Loen palju Soome lehti, mh. „Seura", „Suosikki" ja „Jaana", kuigi nüüd „Jaana" jäi seisma. TV-st vaatan seeriafilme, ajaviiteprogramme ja filme, samuti häid dokumentaalprogramme. Tallinna oma programmi vaatan väga harva, programmid on igavad."

IDEOLOOGILINE VÕITLUS

Kui nii TV kaudu kui ka matkajatega tuleb Eesti informatsiooni, mida nõukogude ametivõimud ei pea soovitavaks, siis on alustatud vastutegevust. 1984. a. lõpul ilmus Tallinas Vladimir Petrovi kirjutatud venekeelse raamatu „Dva berega — dva obraza zhizni" (Kaks randa — kaks eluviisi) teine täiendatud trükk.

Petrovi andmete kohaselt on Soomes suured rikkused veelgi ainult 20 perekonna valduses. Kodanlus on ahnitsenud oma kätte tohutusuured varandused ja seda vaid 2% ehk ca 50.000 kogu riigi elanikest (siin on venelane teinud arvestuses eksituse: 2% Soome elanikest on 100.000).

Petrov märgib, et ta ei esita kriitikat Soome rahva vastu, vaid kapitalistide üle, kes riisuvad seda. Petrov väidab, et Soomes ei ole seadusega kindlaks tehtud minimaalset palka. Ta jätkab: „Vaesust on Soomeski, aga seda ei näe, kuna inimesed häbenevad oma vaesust. Puudustkannatavad inimesed, kel ei ole palka või muud elamisvajaduste allikat, võivad saada abi ühiskonnalt. Abi päästab neid näljasurmast, aga ei taga normaalsele hakkamasaamisele lähedastki olukorda.

Raamatus on huvitav tabel soomlaste ja eestlaste elatistarvete kulutusest. Selle kohaselt vennasriigis kasutati elatistarbeid aastal 1980 ühe suu ja pea kohta järgmiselt:

	Soomes	Eestis
liha	56,3 kg	81 kg
kala	20 kg	23,1 kg
piima	264 l	464 l
suhkrut	35 kg	46,3 kg
mune	190 tk	301 tk
puuvilja	46 kg	53 kg
juurvilja	41 kg	77 kg
kartuleid	71 kg	122 kg

Petrovi andmed ei sobi nähtud olukorraga, mida võib oma silmaga tõdeda Tallinna elatistarvete ärides.

Valikud olid selgesti piiratumad kui Soomes. Aga võib ju olla nii, et Eesti Komm. Partei juhtkond (ca 12.000 isikut) ja Eestis majutatud 140.000 sõduri punaarmeelasest ohvitseri on varutud muudest elanikest paremini oma kõhutäie jaoks.

(Järgneb)

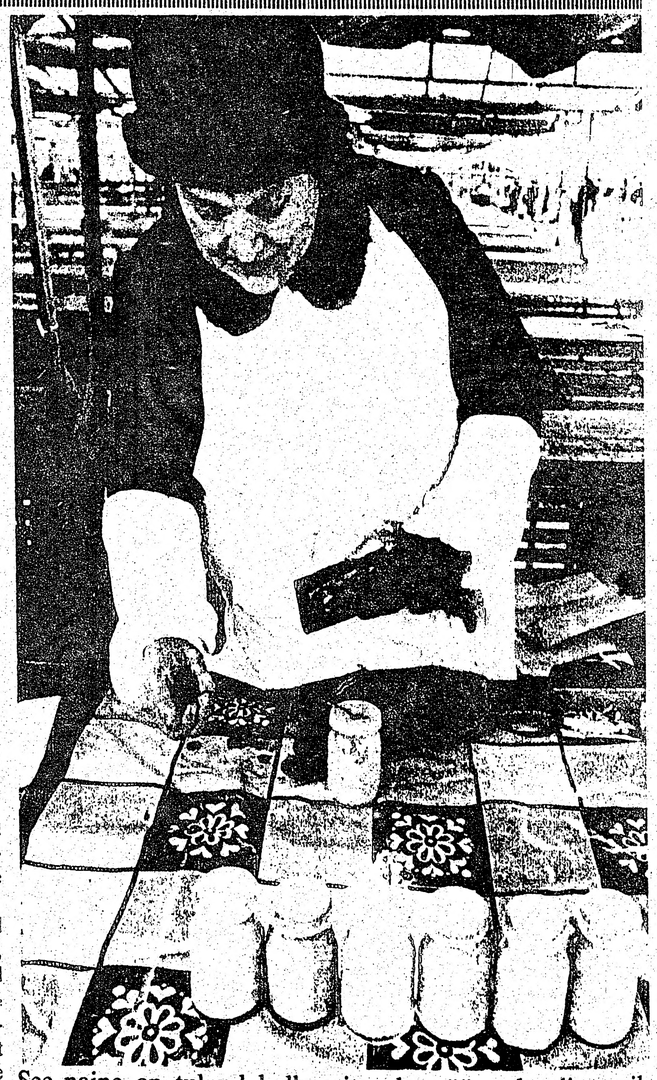

See naine on tulnud kolhoositurule müüma keedist, millega parandatavat pohmelust.

Mõtteid soome-uurimistööst

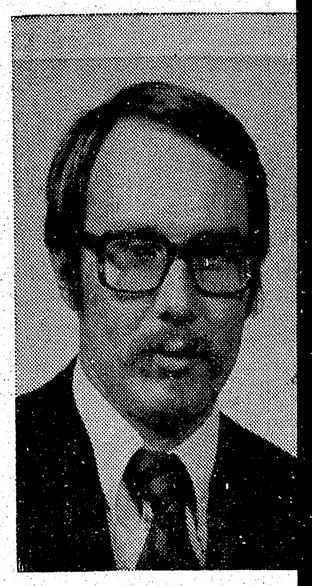

Tõnu Parming

Helsingi ülikooli soome-ugri ... tituudi juhataja prof. Mikko K... honen, kes võttis osa soome-u... konverentsist Manitobas, Winn... gis, külastas Lakehead ülikooli... võttis osa soome õpetajate pä... dest Torontos, on teinud kokku... te kanada soomlaste soome k... õppimise võimalusist, iseloomu... des seda, et „juured on head, ... latv puudub". Soome keelt õp... takse 80 ülikoolis maailmas, ... mitte Kanadas. Ta ütles, et n... just Toronto ülikooli ideaalse s... me keele õppimise kohana, k... seal on juba ungari ja nüüd... eesti õppetoolid.

Vaadates eesti õppetooli ütles... et „ei usu, et eestlaste poolt k... tatav süsteem (Endownment Fu... oleks parim võimalus (soomlas... Nõutavad summad on liiga suu... Eestlased annavad ajaloolistel p... justel suuremat väärtust oma k...

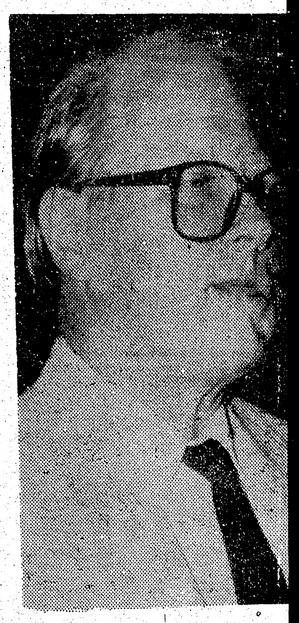

Mikko Korhonen

MARIE...
MÄLESTUS...
„SIBERI TE...
Hind $10.–
Müügil „VABA...

kirjandus • kunst • muusika

Mõtteid soome-ugrilisest uurimistööst

Tõnu Parming

Helsingi ülikooli soome-ugri instituudi juhataja prof. Mikko Korhonen, kes võttis osa soome-ugri konverentsist Manitobas, Winnipegis, külastas Lakehead ülikooli ja võttis osa soome õpetajate päevadest Torontos, on teinud kokkuvõtte kanada soomlaste soome keele õppimise võimalusist, iseloomustades seda, et „juured on head, aga latv puudub". Soome keelt õpetatakse 80 ülikoolis maailmas, aga mitte Kanadas. Ta ütles, et näeb just Toronto ülikooli ideaalse soome keele õppimise kohana, kuna seal on juba ungari ja nüüd ka eesti õppetoolid.

Vaadates eesti õppetooli ütles ta, et „ei usu, et eestlaste poolt kasutatav süsteem (Endownment Fund) oleks parim võimalus (soomlasile). Nõutavad summad on liiga suured. Eestlased annavad ajaloolistel põhjustel suuremat väärtust oma keelele ja kultuurile välismail ja lisaks on eestlaste emigrantide taust natuke erinev. Akadeemilist tegevust hinnatakse nende keskustes rohkem, mis on loomulikum.

Soomlastel pole loota sadu tuhandeid dollareid Soome haridusministeeriumilt, samuti on Kanda föderaalvalitsus lõpetanud programmi ja eestlaste $350.000 oli viimane. Eestlastel oli ka see paremus, mida soomlastel ei ole, Tartu College, eestlaste üliõpilaskorterimaja, mille puhastulu kasutati suurelt osalt õppetooli finantseerimiseks."

Toronto soome ajaleht „Vapaa Sana" kust on võetud ülaltoodud prof. Mikko Korhoneni seisukoht, avaldas selle juurde veel eesti õppetooli esimese professori dr. Tõnu Parmingu selgitava kirjutise õppetoolidest Toronto ülikooli juurde.

Dr. T. Parming ütleb, et praegu on parim aeg tegutsemiseks. Soome-ugrilastel pole seni olnud tugevamat, püsivamat jalakohta Põhja-Ameerikas, väljaarvatud Indiana ülikoolis töötavas programmis. Sealgi on olukord keeleõpetust arvessevõtmata nõrk. Kõikidel neist uurimustest huvitatuil oleks põhjust võtta selgust võimalustest Toronto ülikooli juures.

Viis aastat tagasi alustati Toronto ülikooli juures kinkerahade abil ungari uurimiste õppetool, mis rakendab üht kirjanduse professorit. Selle juures õpetatakse ka ungari keelt. Eeloleval sügisel Toronto eesti uurimiste õppetooli tööga ülikool nimetab esimese külalisprofessori eesti uurimistele. Alalise eesti uurimiste õppetooli tööga alustatakse kolme aasta jooksul. Tõenäoliselt sellesse ametisse nimetatakse sotsiaalteaduse või ajaloo erialaga teadlane. Tänavu sügisel algav eesti keele õpetus lisatakse ülikooli programmile ja jätkub tuleval aastal edasijõudnute tasemel.

Need kaks kinkeraha alusel rajatud õppetooli, ungari ja eesti uurimiste omad, loovad tugeva põhjapotentsiaali igal juhul soome-ugri uurimiste keskusele Toronto ülikooli juures. Tuleb eriti tähele panna, et kumbki neist professuuridest pole rajatud keeleõpetusele. Mõlemate eesmärgiks on toetada ajaloo ja muude alade uurimist ja korraldada kursusi.

See on eriti ootusrikas aeg neile isikuile, kes on huvitatud soomlaste uurimiste arenemistest ja plaanitsevad kinkerahade alusel luua soome uurimiste professuuri Toronto ülikooli juurde. Sellised professuurid on alalised õppetoolid ja võimalus selliste loomiseks Torontosse on põnev ajajärk. Oleme peaaegu valmis looma tähelepandavat soome-ugri uurimiste keskust esimest korda Põhja-Ameerikasse ja lisaks sellist, mis ei kannata avaliku finantseerimise juhuslikkust või kapriisitsemist.

Mikko Korhonen

MARIE NEUMANN'i
MÄLESTUSED — teine trükk
„SIBERI TEELT PÄÄSENUD"
Hind $10.— pluss saatekulu $2.—
Müügil „VABA EESTLASE" talituses

Vancouveri Eesti Kultuuri Ühingu kunstiõhtust 18. aprillil osa võtnud Vancouveri eesti taidurid. Pildil vasakult Luule Sova, Albert Krug, Valter Saks, Linda Pätzold, Valter Jääger ja Ene Falkenberg.

KULTUURIMÄRKMIK

4. märtsist 19. aprillini toimus New Yorgis kunstigaleriis Grey Art Gallery arhitektuurinäitus „Modern Redux" — kriitiline alternatiiv järgmiseks aastakümneks. 30 nimeka arhitekti või arhitektifirmade hulgas oli eestlaste A. Padriku, V. Künnapuu ja L. Mere Arktika muuseumi võistlusprojekt, mis pärines Rovaniemi Arktika keskuse fondidest. Projekti iseloomustati kui elavat tõendit, et moodne arhitektuur pole surnud.

★

Jaan Krossi romaan „Keisri hull", mis aasta tagasi ilmus rootsi keeles, ilmus nüüd ka norra keeles. Tõlkis otse eesti keelest Turid Farbregd. Pärast raamatu ilmumist viibis tõlkija kaks nädalat Eetis.

Tõlkija tuli eesti keeleni ja Eestimaani Soome ja soome keele kaudu, kui ta 1970. a. õpetas Helsingi ülikoolis norra keelt. Huvi pärast oli ta sooritanud ka soome keele eksami, mille juurde kuulub ka eesti keel, mida õppis Helga Laanpere kursusel. Huvi oli suurenenud 1979, kui ta Helsingi ülikooli õpetajate võrkpallivõistkonnaga käis Tallinnas võistlemas. 1980. a. käis Tallinnas ooperis ja kahel korral Tartus „Vanemuises".

1982. a. elas ta 6 kuud Tallinnas Eesti Kirjanike Liidu külalisena põhjalikumalt eesti keelt õppimas. Ta oli esimene tõlkija Läänest, kel oli võimalus nii pikka aega olla Tallinnas keelepraktikal. Tal oli sel ajal mitmeid keeleõpetajaid nii kirjas kui kõnes.

1982. a. ilmus temalt norra keeles eesti muinasjuttude raamat. 1983. a. avaldas ta paarikümne leheküljelise ülevaate eesti kirjandusest norra kirjandusajakirjas. Kui norra kirjastus eelistas novellide asemel romaani, siis valis ta Jaan Krossi romaani „Keisri hull". See ilmus nüüd norra suurema kirjastuse Gyldendali esinduslikus romaanisarjas, kus ilmub aastas 4—5 head raamatut.

TAIMI PROOS'i luuletuskogu
ELUKIIGEL
Saadaval VABA EESTLASE talituses
HIND $10.— + saatekulu 50 ¢

Peetri kiriku esimees A. Tork ja praost A. Taul õnnitlemas Roman Toid tema 70. juubelil.

Foto: V. Noolandi

HR. 1294

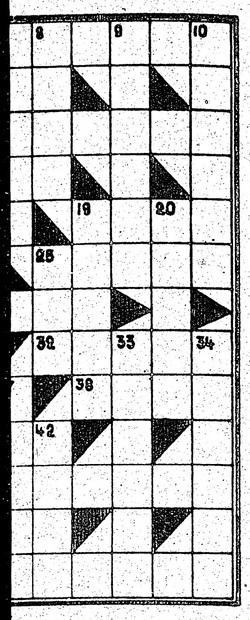

eolek, 31. Mehe hüüdni- Puhastama, harima, 34. Euroopas, 36. Lahing E. sõjas, 37. Raadiumi avas- Koolilinn Inglismaal, 40. ne, 41. Produktiivne eesti 42. Ed. Vilde lavateos.

NA NR. 1293
DUS

ad: 1. Hiiumaa, 5. Puka, Hera, 11. Artu, 12. Uisa, 15. SOS, 17. La- Olvi, 20. Valik, 21. Mull, 26. Auraha, 30. Võõras, 34. Koli, 35. Igavik, 38. 40. Mai, 42. Naba, 45. 46. Pass, 48. Kurv, 50. Päri, 52. Sälk, 53. Ruhr, 55. Vie, 56. Ines, 57.

ad: 1. Hara, 2. Ilusal, 3. 4. Ahel, 5. Paul, 6. Käsi, 10. Agul, 14. Ivar, 16. Duur, 19. Okariin, 22. 23. Ahvid, 25. Võlad, 27. Aav, 29. AIK, 30. Von, 32. Ahi, 36. Albu, 37. 9. Taar, 40. Moskva, 41. 43. Akel, 44. Arst, 46. Sits, 49. Väin, 51. Phil.

müüma keedist, mil-

N. Liit katsub uuendada oma diplomaatiat

Vanamoelisusega ei saadavat küllalt müüa Gorbatshovi ideesid

MOSKVA — Kremli juht Mihhail Gorbatshov on kritiseerinud N. Liidu diplomaate välisriikides asjade ajamisel ja vihjas suuremaile muudatusile välisministeeriumis.

Ta avaldas oma kriitikat ebatavalisel partei vanemate liikmete ja nõukogude tippdiplomaatide kokkusaamisel, keda oli kokku kutsutud ülemaailmselt. Eesmärk oli olnud ühe lääne diplomaadi arvates asjaolu, et diplomaadid ei oleks mitte nii vanamoelised, vaid viiksid oma ülesanded maailma paremas vormis.

Tass nimetas seda suureks uudiseks, öeldes et N. Liidu viimase aja diplomaatiat kritiseeriti parteile omase täpsusega, millest vaatlejad loevad välja muudatuste nõuet. Võimalikud alad, mis olevat küsimuses on,

et Kremli juhtkond on märganud kriitilisi reaktsioone eriti Lääne-Euroopas, eriti seoses N. Liidu vaikimisega Tshernobõli tuumajõujaama õnnetuse järel.

Pärast Tshernobõli tuleb diplomaatidel selgitada, et „me ei soovi olla halvad naabrid" ja „meil on ühine maapind", teadis üks diplomaatidest. Saadikuile öeldi, et pole mitte küllalt kui kasutatakse vanu klisheesid, rääkida jaapani militarismist ja Hiina hegemooniast, ütles üks Aasia diplomaat uudist kommenteerides.

Diplomaadid ütlesid, et nad avastasid hirmutunnet N. Liidu juhtide hulgas, et nende initsiatiivid, eriti relvastuse kontrolli alal ei olnud küllalt hästi vastu võetud võõrriikide pealinnades. Gorbatshov olevat mures miks mõned riigid ei toeta rohkem tema ettepanekuid. Ta tahaks näha avalikke arvamusi paremini käsitletud ja nõukogude poliitikat paremini müüdud kujul.

Läti gaidid küüditamise 45. aastapäeva tähistamisel Torontos.

MÜÜGIL

Lydia Aruvalla noodiraamat

„TÄIENDUSKOOLIDE LAULUVARA NOOTIDEGA"

Hind $8.—

Saadaval kooliõhtutel T. Eesti Majas, postiteel: L. MARLEY, 9 Parravano Ct., Willowdale, Ont. M2R 3S8 ja VABA EESTLASE talituses.

VABA EESTLASE TALITUSES müügil stereo heliplaat

INGEMAR KORJUS bass-bariton

CHARLES KIPPER — klaverisaade

Metsateel (A. Kapp), Ennemuiste (M. Saar), Üks suu (M. Saar), Muremaa (R. Päts), Laul sõnajala õiest (T. Vettik), Sind tervitame kuldapäike (A. Karindi) ja Rändaja õhtulaul (J. Tall) ja rahvalaule: K. Raidi seades — Laulu mõju, Kui ma hakkan laulemale, Ära vilies ja Kivikasukas, L. Virkhausi seades — Kus on kus on kurva kodu, V. Kappi seades — Linakatkuja ja J. Zeigeri seades — Kanneldajast vend.

Hind $9.50 pluss postikulu $1.—

Prof. FELIX OINAS

„KALEVIPOEG KUTKES ja muid esseid eesti rahvaluulest, mütoloogiast ja kirjandusest"

Saadaval VABA EESTLASE talituses

Hind $13.— + saatekulu $1.—

Müügil VABA EESTLASE talituses:

REHVITUD PURJEDEGA II

Sündmusi ja jutustusi mereelust

Eesti Kaubalaevastiku Juhtkonna Koondise, Toronto väljaandel, 302 lk.

HIND $8.— pluss saatekulu Kanadasse $1.—, mujale $2.—

Peapiiskop K. Veem ja assessor V. Mänd külastasid New Yorki

Arutati Peapiiskopliku Nõukogu kokkukutsumist

USA-s viibinud Eesti Kiriku peapiiskop Konrad Veem ja Konsistooriumi liige assessor Vello Mänd külastasid Eesit Vabariigi Peakonsulaati, kus neil oli nõupidamine peakonsul Ernst Jaaksoni ja konsul Aarand Roosiga. Meie rahvusliku Kiriku juhtkonnal Rootsis on läbi aastakümnete olnud tihe kontakt Eesti Vabariigi USA valitsuse poolt tunnustatud diplomaatliku esindusega New Yorgis.

Sidemete kaudu rahvusvaheliste kristlike kirikute ringkondadega ja osavõtu kaudu suurtest kristlikest maailmakonverentsidest on peapiiskop Veemil väärtuslikke kontakte nendega, kes on huvitatud Eesti rahva praegusest olukorrast ja paremast tulevikust.

Peapiisk K. Veem ja assessor Vello Mänd kasutasid oma New Yorgis viibimist ka nõupidamiseks EELK Chicago praostkonna praosti Rudolf Kivirannaga.

Arutati Peapiiskopliku Nõukogu kokku kutsumist kirikule tähtsate küsimuste kaalumiseks Stokholmis.

Maade esindajateks on praostid Põhja-Ameerikast ja Euroopast. Küsitav on Austraalia osavõtt, kuigi sellega oleksid esindatud kõik läänemaailmas töötavad kogudused, välja arvatud Lõuna-Ameerika, kus ei ole praostkonda ja kus õp. Tiido Jaagu lahkumisega Stokholmi Peapiiskopliku koguduse õpetajaks on raskusi Argentiina ja Brasiilia koguduste õpetaja koha täitmiseka.

Teiseks arutati nõupidamisel praktiliseks tööks vajaliku „Kiriku Aastaraamat 1988—1992" väljaandmist. Varem on ilmunud USA mõlema praostkonna koostöö raames kaks kalender-käsiraamatut, mis said ülemaailmses ulatuses väga hea vastuvõtu osaliseks.

Kuna nõupidamine toimus Lexington Ave. koguduse kantseleis, siis kasutas ass. Vello Mänd võimalust, et Stokholmi kog. esimehena tutvuneda New Yorgi koguduse kantselei ja arhiiviga, mis on suurimaid vabas maailmas, kuna selle juurde kuulub ka otsese usulise töö materjalide kogu, mis koguduse õpetaja tööviljana on valminud 38 aasta jooksul.

Välja üürida maja teisel korrusel

2 TUBA ja KÖÖK

Tel. 422-4141

JOEKAARUL MÜÜA SUVITUSKRUNTE HOONETEGA JA ILMA.

Informatsiooniks:

V. SALURAND
General Delivery
Udora, Ont. L0C 1L0
tel. (705) 228-8334
või helistada Torontos
(416) 757-4693

Vaenulik õhkkond soodustab rahvakunsti

Ene Runge etnograafilise külakostiga Vancouveris

6. juunil toimus Vancouveri Meie Kodus Eesti Kultuuri Ühing Kanadas selle poolaasta viimane loenguõhtu. Seekord oli kauge külakosti toojaks Ene Runge Torontost, meie tuntumaid asjatundjaid etnograafia alal. Nii oligi ta valinud oma ettekande teemaks „Eesti rahvakunst".

Ligi sajapealine kuulajaskond jälgis huviga esitatud referaati ja sellele järgnenud pildimaterjali ekraanil. Kuigi ülekaal oli naissool, olid mehed samuti kuuldust-nähtust haaratud, eriti kui referent neid üles kutsus oma esiisade kunstimeelt jätkama ja küünalt vaka alt välja tooma. Nähtavasti naispere on olnud edukam rahvakunsti säilitamisega.

Tehniliselt kõrgetasemeline pildimaterjal tõi silmade ette meie rahvakunsti määratu rikkuse ja ilu, mille salvestamist ja edendamist Ene Runge oma etnograafilise ringiga Torontos on suurepäraselt teinud.

Sõbralik ühiskond, milles me läänemaailmas elame, on tegelikult rahvakunstiliselt kahjulik sissesulamise ohu tõttu. Seevastu vaenulik õhkkond, nagu see on Kodu-Eestis, tekitab trotsi ja vastupanu, nii et rahva vaim avaldub rahvakunstis.

Viimane on spetsiifiline, nii Põhja-Eesti lillkiri kui Lõuna-Eesti geomeetrilised motiivid, et tunneme selle kohe ära kui osa oma traditsioonist.

Huvitavale ettekandele järgnesid küsimused, samuti kviteeris kuulajaskond aplausiga läänerannniku rahvakunsti asjatundja Ene Moksi kohalolu, kes koos teiste kaasmaalastega oli saabunud Seattlest.

Edukas õhtu lõppes tavakohaselt rikkaliku kohvilauaga paljude osavate käte korraldusel, mille eest kõigile suurim tänu.

Eelteatena: reserveerige 19. september, mil laudkonnavestlus generatsioonidevahelistest probleemidest on plaanitsetud Meie Kodus. Seniks kõigile sõpradele ja toetajatele — head suve!

HMH

Kinkige sünnipäevaks

„VABA EESTLANE"

Armast ko
H
sündi
surn
Jehoova on mu karjane . . .
Laul 23:1

Mälestame armast
ALMA
ja avaldame kaas

Mälestame kurbuses
RE
ja avaldame sügava

Armast
NELLY

Armast sõpra
HEINO
mäl

Kallist unustamatut sõp
HEINO

Armast koguduseliiget

HILDA MULD'a

sündinud WARIK

sündinud 11. veebruaril 1906 Saaremaal
surnud 20. juunil 1986 Borås Rootsis

mälestab

Jehoova on mu karjane . . . Laul 23:1

VANCOUVERI EESTI ÜHENDATUD KOGUDUS

Armast sõpra

HELMI VÕSU't

mälestavad leinas

MILLA PEETSU
EMMI ja ARVED VAHER

Mälestame armast

ALMA KALLAS't

ja avaldame kaastunnet MAIMULE ja ATSILE

NELLY
OLGA
BERNHARD

Mälestame kurbuses

REIN LÄTE't

ja avaldame sügavat kaastunnet tema perekonnale

ÕIE ja ANTS SAAR

Armast

NELLY VEINTORP'i

mälestavad

ELGA ja REIN MERI

Armast sõpra

HEINO TÕIGAST'et

mälestavad kurbuses

AINO ja VALTER RINNE perega

Kallist unustamatut sõpra

HEINO TÕIGAST'et

mälestavad leinas

LINDA ja FERDINAND KASE

VABAKIRIKUTE KALMISTUJUMALATEENISTUS

peetakse pühapäeval, 13. juulil, kell 11 hommikul York kalmistul — section N.

Kõnelevad Baptisti koguduse, Emmanueli kiriku ja Vabakoguduse vaimulikud.

Laulab ühiskoor, mälestatakse igavikku jõudnuid.

Vihma puhul peetakse sama jumalateenistus Baptisti kirikus 883 Broadview Ave.

KIRIKUD

EELK TORONTO VANA ANDRESE KOGUDUS

383 Jarvis St., Toronto, Ont. M5B 2C7
Õpetaja Udo Petersoo
3714 Beechollow Cr.
Mississauga, Ont. L4Y 3T2
Tel. 624-6128 või 625-5930
kirikus 923-5172
Organist pr. Asta Mitt
Koorijuht pr. Asta Ballstadt

Pühap., 13. juulil kell 5 p.l. pühapäevane JUMALATEENISTUS.

Pühap., 20. juulil **kell 12 p.** EELK USUTEADUSE INSTITUUDI ORDINATSIOONI PIISKOPLIK JUMALATEENISTUS. Teenivad piiskop Karl Raudsepp ja instituudi lektorid ning õpilased. Laulab Saksamaale sõitev ühendsegakoor Asta Ballstadti juhatusel.

Pühap., 27. juulil **kell 12 p.** VABAÕHUJUMALATEENISTUS Jõekäärul.

Õpetaja suvised kõnetunnid neljapäeviti kella 6—8 p.l.

Kiriku kantselei on avatud neljapäeviti kella 2—6 p.l.

EELK PEETRI KOGUDUS

817 Mt. Pleasant Rd. Toronto
Ont. M4P 2L1

Praost Andres Taul. Tel. 483-4103
Tel. kiriku kantseleis 483-5847
Õpetaja Edgar Heinsoo
Tel. kodus 283-9387,
kirikus 483-6848
Organist dr. Roman Toi

PIISKOPLIK JUMALATEENISTUS pühapäeval, 13. juulil kell 11 hommikul. Jutlustab piiskop K. Raudsepp. Solist Margit Viia.

Pärast jumalateenistust kohvilaud all saalis.

JUMALATEENISTUS pühapäeval, 20. juulil kell 11 hommikul. Teenib õp. Helmut Rüdmik. Orelil Asta Mitt, trompetil August Liivoja. (Õp. Heinsoo jutlustab Jõekäärul.)

ÕPETAJATE KÕNETUNNID kolmapäeviti kl. 9.30—12 hommikul ja neljapäeviti kl. 6—8 õhtul. Muul ajal telefoni teel.

KANTSELEITUNNID teisipäeviti kl. 10 h.—6 õ. ja neljapäeviti kl. 12—3 päeval.

TORONTO EMMANUELI EVANGEELNE KOGUDUS

21 Swanwick Ave.
Tel. 698-5645

Jutlustaja Allan Laur,
72 Appleby Cres.
Markham, Ont. L3R 4L2
Tel. 477-6248

Pühapäeval, 13. juulil kell 11 homm. vabakoguduste SURNUAIAPÜHA JUMALATEENISTUS York kalmistul N-osas.

Kell 3 p.l. JUMALATEENISTUS. Kõneleb Allan Laur, solist Raul Pumber. (Buss Eesti Kodust kell 2.15 p.l.)

Kell 11 homm (muudetud aeg) ingliskeelne JUMALATEENISTUS. Kõneleb Kevin Hurford.

Pühapäeval, 20. juulil kell 11 homm ingliskeelne JUMALATEENISTUS. Kõneleb Steve Coates. Issanda surma mälestamine.

Kell 3 p.l. JUMALATEENISTUS. Kõneleb Allan Laur, laulu-ettekandeid. (Buss Eesti Kodust kell 2.15 p.l.).

TORONTO EELK JAKOBI KOGUDUS

Kirik: Redeemer Luteri kirik
(Bloor ja Indian Rd.)

Õp. T. Nõmmik, 501 Davisville Ave., Toronto M4S 1J2
Tel. 483--2478 ja 1-527-0410

Pühapäeval, 13. juulil kell 17.00 ÕHTUTEENISTUS Hamiltoni kirikus.

Õpetaja on Seedrioru Suvekodu juhataja 12. juulist kuni 3. augustini. Tel. (519) 846-9261.

Õpetaja kõnetunnid, nagu tavaliselt, igal esmaspäeval kell 18.00—19.00 Hamiltoni kiriklas. Aadress üleval.

TORONTO EESTI BAPTISTI KOGUDUS

883 Broadview Ave.
Tel. 465-0639
Pastor K. Raid
36 Bards Walkway,
Willowdale, Ont. M2J 4T9
Tel. 499-6488

„VABADUSE KUULUTUSE" raadiosaated igal pühapäeval kell 3 p.l. WHLD 1270 kc.

Laupäeval, 12. juulil kell 5 p.l. VABAÕHUKOOSOLEK Royal Beachis Hõbe talus. Kõneleb V. Puu.

Pühapäeval, 13. juulil kell 11 homm. vabakoguduste ühine KALMISTUPÜHA York kalmistul. Teenistust kirikus ei ole.

TORONTO EESTI SEITSMENDA PÄEVA ADVENTKOGUDUS

804 Broadview Avenue

(allmaaraudteejaama vastas Eesti Maja poole). Abijutlustaja telefon 626-3417.

Laup., 12. juulil kell 9.30 homm. piiblikool. Johannese Ev. üle.

JUMALATEENISTUS kell 11 e.l. „Muljeid suurelt laagrikoosolekult." Olev Tralla.

Tere tulemast kõigile!

TORONTO KOLMAINU EESTI EV.-LUT. USU KOGUDUS

Kirik. 619 Sherbourne St., Toronto (Sherbourne'i allmaa jaam on kiriku kõrval).

Õpetaja O. Gnadenteich
112 Fallingbrook Rd.,
Scarborough, Ont.

Telefon 698-7977 või 766-7853
Kantseleis, telefon 921-9417

Juuli ja augustikuul on jumalateenistused 2. ja 4. pühapäeval kell 5 p.l. Seega 13. ja 27. juulil kell 5 p.l.

Õpetaja viibib suvekuudel aegajalt maal ja on kättesaadav vajaduse korral ka telefoniga 1-519-371-0068.

Õpetaja kõnetunnid on iga kuu teisel esmaspäeval kella 6—8-ni kiriku kantseleis.

Kommunismi vastane võitleja lahkunud

Austraalia eesti ajalehe „Meie Kodu" kaudu saabus kurb teade, et möödunud sügisel suri Austraalias endine NSW provintsi parlamendiliige, kommunismi vastu võitleja ja hea eestlaste sõber Douglas Darby. Darby surma leinasid mitte ainult Austraalia eestlased, vaid teised eestlased ülemaailmselt kes teda tundsid ja kellega ta pidas kirja teel kontakti. Torontost pidas temaga eriliselt tihedat kirjavahetust Hilja Jukkum, kes teda oli kohanud reisil Austraalias mõne aasta eest. Ka Eestlaste Kesknõukogu Kanadas pidas temaga kirjalikku kontakti lühikest aega enne tema surma.

Darby elufilosoofia oli lihtne — õiglus ja vabadus kõikidele. Ta pühendas oma elu nende prinstiipide teostamisele seal kus oli vaja. Tema motoks oli, et „kommunismi hävitamiseks ei ole ükski pingutus palju!"

Darby oli NSW provintsi parlamendi valitud liige 1945—1978 aastani. 1968 kuni 1977 aastani oli ta Austraalia Ikestatud Rahvaste Nõukogu president. Ta võitles väsimatult kommunismi vastu. Kui Austraalia peaminister Whitlam katkestas diplomaatilised vahekorrad Taivan'iga, siis oli Darby esimene, kes võttis oma õlgadele selle rahva ja riigi huvide kaitsmise. Eestlased Austraalias märgivad uhkusega, et ei olnud ühtki kommunismi vastast üritust, millest Darby, tihtipeale perekonnaga, osa ei võtnud. Paraadidel, vihmas ja külmas, oli Darby alati kohal. Darby võttis pidevalt koos abikaasaga osa traditsioonilistest küüditamise aastapäeva mälestusaktustest.

Darby oli ka mitmete raamatute autor ja luuletaja. Enne surma oli ta lõpetanud luuletuskogu ja valmistamas õpperaamatut ikestatud rahvaste kohta, mida ta lootis, et keskkoolid võtaksid kasutamiseks.

Douglas Darby pühendas oma elu kommunismi ja ebaõigluse vastu võitlemiseks. Ikestatud rahvaste vabadusvõitlejate rindelt on lahkunud üks vapper võitleja.

—P. A.

Nr. 51

ntos.

Välja üürida
maja teisel korrusel
2 TUBA ja KÖÖK
Tel. 422-4141

JÕEKÄÄRUL MÜÜA SUVITUSKRUNTE HOONETEGA JA ILMA.

Informatsiooniks:

V. SALURAND
General Delivery
Udora, Ont. L0C 1L0
tel. (705) 228-8334
või helistada Torontos
(416) 757-4693

oodustab rahvakunsti
ise külakostiga

uveri Meie Kodus Eesti Kul-
poolaasta viimane loenguõh-
kosti toojaks Ene Runge To-
atundjaid etnograafia alal. Nii
kande teemaks „Eesti rahva-

Eesti lillkiri kui Lõuna-Eesti geomeetrilised motiivid, et tunneme selle kohe ära kui osa oma traditsioonist.

Huvitavale ettekandele järgnesid küsimused, samuti kviteeris kuulajaskond aplausiga lääneranniku rahvakunsti asjatundja Ene Moksi kohalolu, kes koos teiste kaasmaalastega oli saabunud Seattlest.

Edukas õhtu lõppes tavakohaselt rikkaliku kohvilauaga paljude osavate käte korraldusel, mille eest kõigile suurim tänu.

Eelteatena: reserveerige 19. september, mil laudkonnavestlus generatsioonidevahelistest probleemidest on plaanitsetud Meie Kodus. Seniks kõigile sõpradele ja toetajatele — head suve!

HMH

Kinkige sünnipäevaks
„VABA EESTLANE"

Armast abikaasat

HELMI TOOMAND'it

surnud 29. juunil 1986 Torontos

mälestab leinas

ABIKAASA

VAIKSES LEINAS MÕTLEME SULLE, ARMAS

EDWARD ASOR

sündinud 26. juunil 1906 Tallinnas
surnud 29. juunil 1986 Torontos

Armastusega

abikaasa ELFRIEDE
õde IDA abikaasaga Austraalias

Meie keskelt lahkunud

HELMI TOOMAND'it

mälestavad

AINO perega
PAUL
HELGI perega
URVE perega
VÄINO perega
HELVE perega
ENDEL perega
JAANUS
SALME
ÕDE ja SUGULASED Eestis

LAHKUNUD HEAD SÕPRA

EDWARD ASOR'it

mälestavad

HELI ja ARNOLD RACKFELDT
MIRALDA ja ILMAR RAKFELDT perekonnaga

ja avaldame kaastunnet tema abikaasale

LAHKUS MINU ARMAS ONU

AUGUST KÕRS

sündinud 10. novembril 1899 Võrumaal
surnud 26. mail 1986 Tartus

Avaldame kaastunnet vendadele JOHANNESELE ja EDUARDILE,
tütardele LAINELE, SILVILE, KOIDULALE ja EVILE,
pojale ENDELILE, õepoegadele EDUARDILE ja ARNOLDILE
perekondadega

Mälestab kurbuses

õetütar LEHTE-ÕIE ROOMETS abikaasaga Kanadas

Mälestame kurbuses kauaaegset tuttavat

EDWARD ASOR'it

Südamlik kaastunne abikaasa ELFRIDELE!

S. KIBUSPUU perega
H. MÄNNIK

MEIST LAHKUNUD ARMAST

MARIA VAHTRA't

mälestavad

ALIINE VAHTRA
JAAN VAHTRA
ELFRIDE ONNO perekonnaga
JULIUS VÄHI perekonnaga
AUGUST ja LILLY UUSSAAR
MANIVALD TURRO
HELVI ja TIINA RÜNKLA

Armast abikaasat, ema ja õde

MARIA VAHTRA't

neiuna VAGESTRÖM

sündinud 5. detsembril 1912
surnud 30. juunil 1986 Saint John, N.B.

leinavad

JOHANNES
LINDA
ANN TARU

Kallist

NELLY't

mälestab kurbuses

LEIDA

Leinateateid

Rootsis Lundis suri 2. mail Emilie Kiive, sündinud 27. detsembril 1903 Vaivaras.

Stokholmis suri 30. aprillil Anna Merimaa, sündinud 1. septembril 1908 Kihnus.

Stokholmis suri 8. mail Jaan Pekker, sündinud 4. jaanuaril 1905 Pärnus.

Rootsis Storebros suri 25. aprillil Elisabeth Vesik, sündinud 24. juulil 1912 Kihnus.

Tallinnas suri 5. mail Natalia Lauris Porkman, neiuna Mürk, sündinud 13. mail 1900 Tallinnas.

New Yorgis suri 6. mail Gerda Niider, neiuna Kald, sündinud 7. mail 1905 Paldiskis.

USA-s Chicagos suri 19. aprillil Valfrid Sarin, sündinud 29. märtsil 1898.

Chicagos suri 4. mail Rein Kürsa, sündinud 6. oktoobril 1907 Tartus.

Austraalias Melbourne'is suri 3. mail Villem Marder, sündinud 4. aprillil 1908 Järvamaal.

Eestis Rakveres suri 8. mail Maria Kvasnik, neiuna Vetting.

Austraalias Perthis suri 7. mail Richard Simrod, sündinud 25. mail 1899 Valgutas.

Rootsis Lidingös suri 10. mail Karl Erik Tahk, sündinud 3. märtsil 1914 Kiviõlis.

„Sõda" bussivarjualuste ja sünagoogide vahel

JERUUSALEMM — Iisraeli elanikud olid shokeeritud pärast seda kui ilmlikud juudid tahtsid põlema panna Tel Avivi sünagoogi kättemaksuks ühe bussipeatuse varjualuse põletamise eest ortodokslike juutide poolt, kes pidasid ujumistrikoo reklaami kõlblusevastaseks. Bnei Benjamini sünagoogi uksele oli kleebitud silt „üliusklike inimeste vastaste" poolt, kus hoiatati heebrea keeles, et „iga bussivarjualuse vastu üks sünagoog".

Paavst palvetas ka eesti keeles

Ülestõusmise pühapäeval toimus Vatikanis, Peetri väljakul, traditsiooniline „urbi at orbi" (linnale ja maailmale) 100.000 väljakule kogunenu juuresolekul. Paavst Johannnes Paulus II luges sellele sajatuhandele püha missat ja tervitas siis palvesõnadega rahvahulka, kokku 45 keeles, nende seas ka eesti keel. Ta ütles eesti keeles: „Kristus on surnuist üles tõusnud".

ARMAST EMA, ÄMMA JA

Praost

ARMAST KAUAAEGSET

ARMAST

KALLIST SUGULAST

ARMAST EMA, ÄMMA JA VANAEMA

HILDA MULD'a

sündinud 11. veebruaril 1906 Saare-Võhmal
surnud 21. juunil 1986 Borås'is, Rootsis

mälestavad leinas

HARRY ja AASA perekondadega Vancouveris
ENNO, KALJO ja HELJO perekondadega Rootsis

Tänuavaldus

Tänu kõigile, kes meie armsa

MARET VESSMANN'i

viimsele teekonnale saatsid, ta punasärki lilledega ehtisid ja meid leinas trööstisid.

VIKTOR, ROBERT, ALLAN,
EDA, EKKE ja ISA

Praost EINAR HILLAR KIVISTE't

mälestavad kurbuses

ENDISED
NARVA LINNA ÜHISGÜMNAASIUMI ÕPILASED

Me leinas langetame pea!

GEORG KÕVAMEES

sündinud 13. 2. 1898 Muhus
surnud 3. 6. 1986 Muhus

POEG abikaasaga
VEND perekonnaga
Vancouveris

ARMAST KAUAAEGSET SÕPRA

HEINO TÕIGAST'et

mälestavad

HILJA TOMSON
ENDEL ja HELGI SOOARU

ARMAST

NELLY VEINTROP'i

mälestavad leinas

SIEGRID ja ERVIN VARAMÄE
LIA ja JAAK REICHMAN perekonnaga

KALLIST SUGULAST

NELLY VEINTROP'i

mälestavad leinas

ANNE SUKSDORF-SALISTE perega
HILDA KURTZ
Vancouveris

Murray E. Newbigging
Ltd.
Matusebüroo

Aastakümnete kogemus eestlaste teenimiseks. Oskuslik nõuanne ja mõõdukad hinnad.

M. WAYNE HAMILTON
Funeral Director

733 Mount Pleasant Rd., Toronto, Ont. M4S 2N4
(lõunapool Eglintoni)
Helistada tel. 489-8811 ◎ 489-8002

VABA EESTLANE
kaks korda nädalas

	Maksab Kanadas:	Väljaspool Kanadat:
Aastas	$57.—	$77.—
Poolaastas	$32.—	$42.—
Veerandaastas	$17.—	$22.—

TELLIMINE I KLASSI POSTIGA (kiripostiga):

KANADAS:

aastas	$62.— pluss saatekulu	$45.—,	kokku $107.—
poolaastas	$34.— pluss saatekulu	$23.—,	kokku $57.—
veerandaastas	$18.— pluss saatekulu	$11.50,	kokku $29.50

USA-s:

aastas	$62.— pluss saatekulu	$49.—,	kokku $111.—
poolaastas	$34.— pluss saatekulu	$25.—,	kokku $59.—
veerandaastas	$18.— pluss saatekulu	$13.—,	kokku $31.—

VÄLJASPOOL KANADAT LENNUPOSTIGA:
Aastas $136.—, poolaastas $72.— ja veerandaastas $38.—

Aadressi muudatus $1.—. Üksiknumbri hind 70 senti

Pangatshekk või rahakaart kirjutada
FREE ESTONIAN PUBLISHERS nimele.

Tellimine saata:

VABA EESTLANE
1955 Leslie St., Don Mills, Ont. M3B 2M3

Palun mulle saata VABA EESTLANE aastaks / poolaastaks / veerandaastaks — tavaline / kiripostiga alates ..... 19..... Tellimise katteks lisan $..... siinjuures rahas / tshekiga / rahakaardiga. (Raha saata ainult tähtkirjas).

Nimi .....

Aadress .....

.....

.....

.....

„VABA EESTLANE" on vabade eestlaste häälekandja

VABA EESTLANE

Ilmub 2 korda nädalas — kolmapäeval ja reedel

Kolmapäeval, 9. juulil 1986 — Wednesday, July 9, 1986

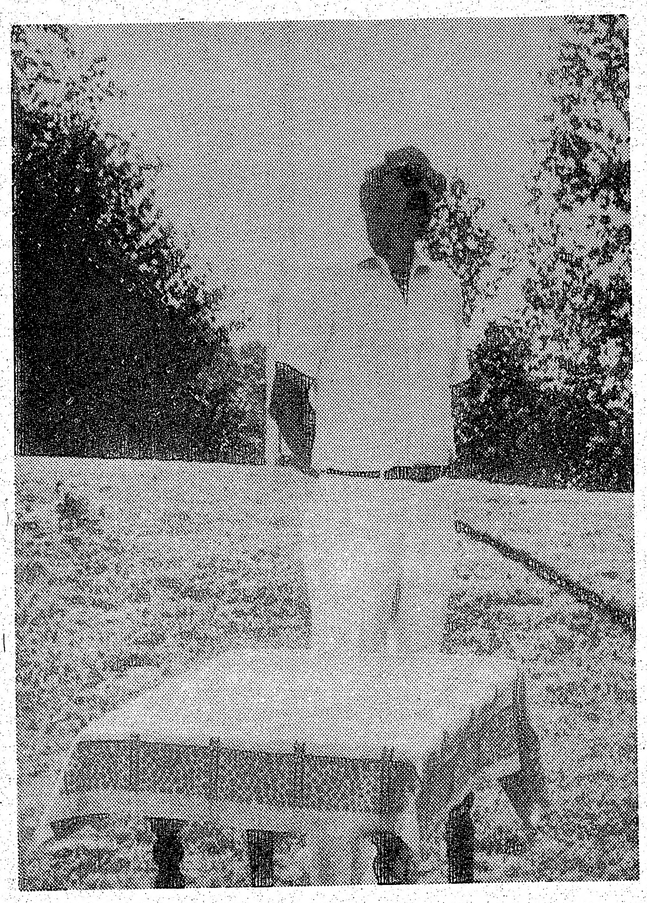

Montreali eestlaskonna Võidupüha tähistamisest K. Pruuli suvituskohas. Pildil aktusekõneleja, Ottawa Eesti Seltsi esimees Tormi Heinmaa. Foto: M. Sultson

Üle tuhande Seedriorul

(Algus lk. 1)

Selles valguses mainis kõneleja laiaulatuslikku „Musta lindi" aktsiooni, mille tõhus läbiviimine tooks maailma silmisse N. Liidu kuritööd suures skaalas. On ülimalt oluline, et me kõik toetame seda aktsiooni, mida kavatsetakse muuta iga-aastaseks, regulaarseks poliitiliseks demonstratsiooniks. Noor kõneleja lõpetas oma ettekande optimistlikult: käime kindlalt, nõuame õigust ja kord on võit meie!

Järgneval vabaõhukontserdil olid tegevad sopran Tamara Norheim-Lehela ja bass-bariton Raimond Tralla, keda saatis klaveril Asta Ballastadt. Raimond Tralla esitas kaks helindit — „Ei eksi", Artur Kapp ja „Pagulane", Herman Känd. Tamara Norheim-Lehela laulis Villem Kappi „Sa tulid" ja Mihkel Lüdigi „Lapsepõlves".

Duetina esitas kunstnikepaar kaks pala — Malle Mägi esiettekandes helindi „Mu arm" ja populaarse „Tuljaku". Publik kviteeris esitatut elava aplausiga.

Pärast Seedrioru esimehe Kalju Varangu lõppsõna lõppes aktus Eesti hümniga.

Kontsertaktusele järgnevat aega kasutati Seedrioru imeilusa looduse nautimiseks, ujumiseks, kehakinnitamiseks ja muuks tegevuseks, kuni pimeduse süvenemisel siirduti Seedrioru vabaõhuteatrisse.

Eesti Rahvusteater esitas Lydia Vohu Viksteni lavastatud Aleksander Valgma kolmevaatuselise külakomöödia „Kõige kurja juur", mis läks väga menukalt. Lähema kirjutuse etendusest avaldame „Vaba Eestlase" järgmises numbris.

Keskööotunnil kogunes arvukas rahvahulk mälestussamba juurde, kus „Mõttelennul kodumaale" esines väga haarava ja mõtlemapaneva sõnavõtuga Ivar Rammo.

Pärast seda algas tants Georg Iltali orkestri saatel, mis kestis varajaste hommikutundideni. Paljud erapeod leidsid aset autode ja telkide juures — oli ümmarguselt tore olemine, mis jätkus veel kuumal pühapäeval.

Jõekäärul

MÜÜA

korralik suvila. Nõuetele vastav septic tank, soevesi, puurkaev.

Tel. 488-8533

PROVIDENT REALTY LTD. 656-0011 REALTOR

695 ST. CLAIR AVENUE WEST, TORONTO, ONTARIO M6C 1B2

Kinnisvaravahendusfirma

Esindaja

Tiina (Nortmaa) Martjak

Tel. kodus 653-0599

N. Liidu spioon püüti kinni

WASHINGTON — N. Liidu spioon püüti kinni Washingtonis, kui ta katsus osta sõjalisi saladusi ühelt USA ohvitserilt, kes esines reeturina, teatasid USA ametivõimud. Saladuste hulgas oli informatsiooni Tähtede Sõjast, tiibrakettidest ja Steath-pommitajate tehnoloogiast. FBI identifitseeris mehe kui 43-aastase Vladimir Izmailovi, kes on N. Liidu Washingtoni saatkonnas õhujõudude atasheena. Tegelikult on ta kolonel GRU, N. Liidu sõjalise salaluure asutuses. Ta püüti kinni pärast aastapikkust operatsiooni, kus USA lennuväe ohvitser poseeris reeturina.

Uus häda Aafrikas

ROOMA — Rohutirtsud ja tsikaadid ähvardavad Aafrikat traagilise uue näljahäda põhjustajaina, pärast seda kui normaalsed vihmad lõppesid hävitava põua järel, ütles ÜRO Toidu ja Põllumajanduse organisatsiooni juhataja Edouard Saouma. Möödunud aasta vihmad lõpetasid põua, aga olid loonud olukorra, mis sobis rohutirtsude siginemisele.

N. Liidu spioon hüppas ära Põhja-Aafrikas

WASHINGTON — Kõrgem N. Liidu spioon Põhja-Aafrikas hüppas ära ja on nüüd USA's, rääkides USA ametivõimudele N. Liidu operatsioonidest araabia riikides. Oleg Agraniants, ametlik N. Liidu KGB spionaazhiagentuurist, jalutas USA saatkonda Tuniisis umbes kuu aega tagasi ja hüppas ära. Agraniants oli N. Liidu saatkonnas nr. 3 ametnik.

wintario

3. juulil peetud Wintario loosimisel langes peavõit $200.000 piletile nr. kolmnurk 724044, $100.000 samale numbrile ilma kolmnurgata, $1000 — 74518, $100 — 9655, $10 — 819, tasuta piletiraamat — 08.

Nalja

Viisakas noormees lähenes tõsiselt rikkale veskiomanikule.

„Mu härra," ütles ta, „võtan vabaduse läheneda teile oma tulevase abielu pärast. Peate uskuma mind, kui tõendan, et teie tütar tähendab mulle maailmas kõik. Armastan teda südamest ja siiralt ja soovin, et annaksite oma nõusoleku meie abiellumiseks. Olen nõus minema tema eest läbi tule ja vee, minu pühamaks püüdeks on teha teda alati õnnelikuks ja —"

„Üks hetk, noormees," katkestas teda rikas mees. „Siin peab olema mingi arusaamatus. Mul polegi tütart!"

„Polegi tütart?" oigas armastushaige. „Helde taevas! Ja mulle räägiti, et teil on!"

☆

„Kas oled midagi kuulnud Ehapalust?"

„Ei."

„Ta neelas alla kuld kraenööbi ja siis teda opereeriti. See maksis 50 krooni."

„Heldus! Siis tal oleks olnud õigem osta uus kraenööp!"

Reseda

Rohkesti rohelisi lõunalauas

Astusin hiljuti jälle üle vana sõbra Kaarli ukseläve, et veidi juttu puhuda ja maailmaasju arutada. Kaarli ja Ludmilla rõõm mind nähes oli siiras ning avaldus nende nägudes; nende teismelisest poeg Cliff, kes vahepeal keskkooli oli pääsenud, oli aga kõigiti muutunud mu viimasest külaskäigust saati. Vahtis mind altkulmu oma hästi sassis juuksekahlaku alt ja ta lõug, mida hõredavõitu ädal katta püüdis, oli jonnakalt ette lükatud. Jutust temaga ei tulnud midagi välja ja ta kadus varsti oma tuppa. „Mis poisil viga on?" pärisin. „Ah", lõi Kaarel käega, „ta on pahane mulle ja kõigile endast vanemaile. Kõik selle pagana Tutu süü . . . ajab lastelgi pead segamini, meist rääkimata!"

„Kuidas oleks, kui Sa otsast peale hakkaksid?" panin ette. „Kust mujalt siis veel saab alustada?" urises Kaarel ja jutustas järgneva.

Cliff olevat hakanud päeval, mõnikord ka õhtuti kodust kaduma ja koju jõudnult kiidelnud alati, et temal olevat nüüd uued ja toredad sõbrad, kes Lõuna-Aafrika saatuse pärast kangesti muret tunnevad ja kogu asjale õige lahenduse teadvat. „Kas need Su sõbrad on ise sealt ja mustanahalised?" uurisin mina. „No way . . . seal on igavärvilisi!" oli vastus. „Aga targad on nad kõik, for sure! Ja Tutu siinolekul saavad 17 poissi ja tüdrukut, kes hoolega plakateid kandmas on käinud ja kõvasti sloganeid karjunud, sajadollarilise lõunasöögi Tutuga ühes lauas istudes: ma loodan, et minagi nende hulka pääsen!" „Ohoh", imestasin mina," kes siis säärase prassimise arve maksab?" „The Toronto Board of Education's Race Realations Committee . . . ma ei tea, kuidas see eesti keeles on . . . ja veel üks Union . . . kooliteenijate oma", ajas Cliff oma rinna uhkelt ette. „Või nii", tähendasin mina, „või teiste sõnadega: lastevanemad maksavad! Ja Sina arvad, et ma pean sulle sajadollarilise lõuna ostma plakatikandmise ja hääletegemise eest? Nagu kuskilt kuulsin, pidi Päästearmee supiköögis sama kord valitsema: enne tuleb paar koraali laulda ja pühakirja kuulata; siis alles pannakse sulle supikauss ette!" „Holy smoke", ägestus Cliff, „Sul pole aimugi sellest asjast ja ära tee nalja. Sa ei tea, millises orjuses Lõuna-Aafrika mustad elama peavad . . . mina tean! Ja ära ole kade meie lõunasöögile; olen enda arvates selle ära teeninud."

„Noh — miks Sa vaid ühe lõunaga lepid kui teise ka võib saada??" tähendasin mina, nagu möödaminnes." „How come . . . kust kohast?" nõudis poiss uudishimulikult." „Sa räägi oma ninameestele seal, et Venemaalgi on palju inimesi kes orjuses elavad ja neil on samuti oma juht — nagu Tutu on oma neegritele." „Ah on või?" imestas poiss päranisilmi. „On, on", kinnitasin mina, „ja kui nende kuulus juht Sahharov Kanadasse kutsuda nagu piiskop Tutugi kutsuti, Ontario parlamenti kõnelema viia ja sealt raekojaplatsile massmiitingule, et oma seltsimeestele samuti vabadust nõuda — äärmisel juhul kasvõi vägivallaga — siis on sealgi teie pillisid, pasunaid, plakateid ja kõrisid tarvis. Ainult trummidega olge ettevaatlikud: ta pidi igasuguse paugutamise vastu allergiline olema. Vana mees pealegi! Ja Toronto Hariduseosakonnalt saate siis teise tubli lõunasöögi!" „OK", arvas Cliff, „ega see mõte paha pole; ma räägin neile sellest." Ja läks ja rääkiski!"

„Mis siis edasi juhtus?" uudishimutsesin mina.

„Mis siis ikka juhtus", muigas Kaarel. „Poiss lõödi paugupealt kambast välja; talle öeldud, et ta on valesti mõtlema hakanud ning ei saavat apartheidist üldse aru . . . ja kes talle need uued, idiootlikud mõtted pähe on pannud? Sajadollariline lõuna jäi talle muidugi unistuseks ja Cliff ei salli nüüd enam vanemaid inimesi, kuna need ei oska „õieti" mõtelda. Väljaarvatud muidugi need, kes Tutult õiget mõtlemist on õppinud!"

KODUMAA UUDISED

Märtsi alguses pandi nurgakivi Paide rajooni kultuurimajale. Ehitusse tuleksid kaks saali, üks 500 teine 200 istekohaga, ruume mitmesugustele ringidele ja taidlusgruppidele. Hoone saavat valmis aastal 1988. Paides oli ennegi rahvamaja, mis aastate jooksul on vananenud ja kitsaks jäänud.

☆

Eesti töölistele on pandud uus kohustus: Kohtla-Järve Põlevkivikeemia Tootmiskoondiste ühiskondlike organisatsioonide algatusel kogutakse seal pidevalt raha rahufondi. Tsehhide ja seadmete kollektiivid ning brigaadid annavad igal aastal sellesse üldrahvuslikku üritusse oma panuse. Möödunud aastal annetasid nad rahufondile 8200 rubla. Kolmandat aastat järjest annab ühe päeva palga rahufondi üks kollektiiv. Tehnikaosakonna vaneminsener A. Kruus annab juba üle poole aasta iga kuus rahufondi 20 rubla. Lähemalt ei ole selgitatud, kuhu rahufondi raha suunatakse, ehk koguni välismaailmas tegutsevaile aktiivseile rahugruppidele. Rahuarmastavas N. Liidus ju pole vaja rahu eest võidelda.

☆

Seoses Eesti NSV Kirjanike Liidu IX kongressiga valiti kongressi lõpul 34-liikmeline juhatus. Neist valiti juhatuse esimeheks Vladimir Beekman, esimehe asetäitjaks Jaan Kross, Arvi Siig, J. Jõerüüt, juhatuse sekretärideks Teet Kallas, Lennart Meri, Paul-Erik Rummo ja Ülo Tuulik..